This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र. M-2294 विषय धर्मशास्त्र

नाव मुहूर्तदीपक (मुद्रित)

लेखक / लिपीकार श्रीमहादेव भैटर

पृठ 22 काळ इ.स. 1887 पूर्ण / अपूर्ण

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ॐ हर्षिद्वे तर्फे 5/9/2013

M-2294

अथ महूर्तदीपक सटीक प्रा.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशायनमः ग्रंथकर्ताकथयति अहंमुहूर्तदीपकं कुर्वेमुहूर्तान् जातकर्मादि संस्कार समयान्दी
पयतीति किंकृत्वा एकरदंदेवंगणेशंचपरं शारदांसरस्वतींगुरुंचप्रणम्य किंलक्षणंमुहूर्तदीपकं बाला
नांअज्ञानमेवतमः तदपहंतीतिबालाज्ञानतमोपहः तम् १ नंदेति प्रतिपदभिमुखास्तिथयोनंदाभद्रा
जयाख्याश्चपरंरिक्तिकाः पूर्णाः स्युः प्रतिपत् अभिमुखामुख्यायासांताः अत्रबहुवचनंतिस्रोनंदाख्याः

प्रणम्यैकरदंदेवंशारदांगुरुमेवच ॥ मुहूर्तदीपकंकुर्वेबालाज्ञानतमोपहं ॥ १ ॥
नंदाभद्राजयाख्याः प्रतिपदभिमुखारिक्तिकाः स्युश्चपूर्णाः संज्ञातुल्यार्थकृ
त्या भृगुविदवनिजार्कीज्यवारेषुसिद्धाःस्त्रीसेवाक्षौरतैलामिषमशुभममाभूतष
ष्ठयष्टमी षुस्नानंनाशाक्षिविश्वैः परिमिततिथिषुत्रिंशदंकाद्रितुल्ये ॥ २ ॥

तिस्रोभद्राख्या स्तिस्रोजयाख्याः तिस्रोरिक्तिकास्तिस्रः पूर्णाः एताःसंज्ञातुल्यार्थकृत्याः संज्ञातुल्यं अर्थ
कृत्यंकार्यनिष्पतिर्यासुताः एताएवनंदाद्याः भृगुविदवनिजार्कीज्यवारेषुचेद्भवंतितदासिद्धाः स्युः नंदाशु
क्रेबुधेभद्राजयाभौमेशनेर्दिने रिक्तापूर्णागुरौवारेसिद्धाः स्यु स्तिथयःक्रमात् अमाभूत षष्ठ्यष्टमीषुकमेण

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्त्रीसेवाक्षौरेतेलामिषं अशुभंवर्ज्यमेव यदुक्तं षष्ठीषुतैलंपलमष्टमीषुक्षौराक्रियांचैवचतुर्दशीषु स्त्रीसेवनं
नष्टकलासुपुंसामायुःक्षयार्थमनुयोवदंति १ आशाक्षिविश्वैः आशादश १० अक्षिणीद्वेरविश्वेत्रयो
दशएतैः परिमितातिथिषुदशमीद्वितीयात्रयोदशीषुत्रिंशत् ३० अंकाः ९ अद्रयः ७ तैः तुल्येतिथौदर्शन
वमीसप्तमीषुमलस्नानंनकार्यंतदुक्तंस्नातुर्जनस्यदशमीतनयंत्रयोदशार्थंनिहंत्युभयमेवमपिद्वितीयासप्तम्य
निंदुनवमीषुचसंपादिच्छुः स्नायात्कदाचिदपिनामलकैर्मनुष्यः २ दग्धाइतिविभूताश्चतुर्दशीरहिताःयु

दग्धायुग्माविभूतागतवतितरणौचापमीनेघटोक्ष्णेकर्काजेस्त्रीनृयुग्मेमृगपाति
सविषेतौलिनक्रेक्रमेण ॥

न्मतिथयःद्वितीयाचतुर्थी षष्ठ्यष्टमी दशमीद्वादश्यःक्रमेणदग्धाःस्युःकिंसतितरणौसूर्येवक्ष्यमाणराशियु
ग्मेगतवतिसति तद्यथा चापमीने तरणौद्वितीयादग्धा चापमीनमितिसमाहारद्वंद्वःघटोक्ष्णेकुंभवृषयोस्तर
णौगतेचतुर्थीदग्धा अत्रेतरद्वंद्वःकर्काजेकर्किणिमेषेतरणौसतिषष्ठीदग्धा स्त्रीनृयुग्मे कन्यामिथुनयोरष्टमी
दग्धा मृगपतिसविषे सिंहनृश्चिकेरवौदशमीदग्धा तौलिनक्रेतुलामकरेद्वादशीदग्धानिषिद्धा तदुक्तंमी

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नेचापिद्वितीयाच चतुर्थीवृषकुंभयोः मेषकर्कटयोः षष्ठीकन्यायांमिथुनेऽष्टमी दशमेवृश्चिकेसिंहेद्वाद
शीघटनक्रयोःएताः स्युस्तिथयोदग्धाद्वौद्वौराशिस्थितेरवौचपरंनंदाद्यारिक्तिकांताश्चतस्रस्तिथयः त्रिवा
रंत्रिरानृत्त्याअजभमुखतोराशीनांस्युः प्राक्नंदामेषस्यभद्रानृषस्यजयामिथुनस्यरिक्तिकाकर्कस्यचतुर्णां
राशीनांपूर्णाप्रहरद्वयंद्वयंमेषादीनांपंचम्याः एवंसिंहादीनां चतुर्णांषष्ठ्यादयस्तथादशमीसिंहादीनांचतु

नंदाद्यारिक्तिकांतास्त्रिरजप्रमुखतः स्युश्चतुर्णांचपूर्णानेष्टाक्रूरराशेःप्रतिपदि
चकूहौदंतकाष्ठंनषष्ठ्याम् ३ ॥

र्णांपुनरेकादश्याद्याश्चतस्रोधनुरादिचतुर्णांराशीनांतिथयः पुनः पूर्णापूर्णमाशीदर्शौधनुरादीनांभवतः
एवंसपादातिथेरेकोराशिराश्याधिकसंज्ञेयंसक्रूरराशेः क्रूरेणरविकुजमंदराहूणामेकतमेनसहितोयोराशि
स्तत्संबंधि नीयातिथिः सानेष्टाशुभ कार्येचपरंप्रतिपदिकुहौदर्शेषष्ठ्यांदंतकार्यंनतथाचोक्तं नष्टेंदुष
ष्ठीप्रतिपत्सुधीमान् नजानुदंतोत्कषणं विदध्यात् कुर्वन्नवाप्नोतितदासनूनंलक्ष्मीकुलज्ञातिजयोपघा
तम् ॥ ३ ॥ छ छ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भेशाइतिएतेभेशाभानांनक्षत्राणांईशाज्ञेयाःतेकेदस्रौअश्विनीकुमारौअश्विन्याअधिपतीअंतकोयमोभर
ण्याःअग्निःकृत्तिकायाःद्रुहिणोब्रह्मारोहिण्याःशशीमृगशीर्षस्याशिव आर्द्रायाःअत्रेतरेतरहंहःदेवसूःदेवान्
सूतेसादेवसूरिति अदितिःपुनर्वसोःईज्योगुरुःपुष्यस्यसर्पाआश्लेषायाःपित्राख्याःपितरोमघायाःभगःसू
र्यविशेषःपूर्वाफाल्गुन्याःअर्यमाउत्तराफाल्गुन्याःरविर्हस्तस्यदिविषत्सूत्रकारःदिविषदोदेवाःतेषांसूत्रका

भेशादस्त्रांतकाग्निद्रुहिणशशिशिवादेवसूरीज्यसर्पाः पित्राख्याः स्युर्भगोथा
र्यमरविदिविषत्सूत्रकारानिलाश्च शक्राग्नीमित्रइंद्रोनिर्ऋतितनुभवोवारीवि
श्वेविधाताश्रीशोवस्वाख्ययादः पतिरजदहिर्बुध्न्यपुषाभिधानाः ॥ ४ ॥

रोवार्धुषिवविश्वकर्माचित्रायाः अनिलोवायुः स्वातेः शक्राग्नीशक्रश्चअग्निश्चशक्राग्नीद्वावपिविशाखायाः
मित्रःसुर्यभेदअनुराधायाः इंद्रोज्येष्ठायाः निर्ऋतितनुभवोराक्षसाः मुलस्यवारिजलंपुर्वाषाढायाः विश्वदे
वाउत्तराषाढायाः विधाताअभिजितः श्रीशोविष्णुः श्रवणस्यवस्वाख्यावसवोधनिष्ठायाः यादः पतिर्वरु
णःशततारकायाः अजपत् अजैकपादमहादेवभेदः पूर्वाभाद्रपदायाः अहिर्बुध्न्यउत्तराभाद्रपदायाःपुषाः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सुर्यभेदोरेवत्वाइत्यष्टाविंशतिदेवतास्तन्नाम्नाभनांनामानिकल्प्यानि ४स्वातिरिति स्वातिःआदित्यंआदि
तेरिदमादित्यंपुनर्वसुः हरित्रयंहरिशब्देनहरिभंश्रवणोग्राह्यः इदंसांकोतिकंशास्त्रंनामैकदेशग्रहणेनामग्रह
णंश्रवणत्रयंश्रवणधनिष्ठाशततारापुतत्नक्षत्रपंचकंचरचलसंज्ञंभवतिधात्रंरोहिणीउत्तरास्तिस्रएतीः ध्रुध्रु
वाःस्थिराश्चभवंति पितृमघापूर्विकास्तिस्रः अंतकंभरणीएतत्पंचकंक्रूरोग्रसंज्ञंभवाति अथद्वीशांविशाखा

स्वात्यादित्यहरित्रयंचरचलंधात्रोत्तराध्रुस्थिराः क्रूरोग्रंपितृपूर्वकांतकमथद्वी
शानलेमिश्रके हस्तेज्याश्वभिजिल्लघुर्मृगाशिराश्चित्रांत्यमत्रमृदुज्येष्ठार्द्रोरगमू
लमेतदुदितंतीक्ष्णंशशीनारतः ५ ॥

अनलंकात्तिका एतेमिश्रसंज्ञेहस्तः इज्यंपुष्पः अश्वि अश्विनी अभिजित् अयंगणोलघुर्भवाति मृगाशिरः
चित्राअंत्यंरेवती मैत्रमनुराधाएतत् चतुष्कंमृदु ज्येष्ठाआर्द्राउरगमाश्लेषामूलंएतत्तीक्ष्णंउदितंकाथि
तंनामसप्तकं चरचलादिएतत् शशीचंद्रः इनः सूर्यः आरोभौमः ततोज्ञेयंएतदुक्तंभवती चंद्रश्चल
श्चरःरविःस्थिरोध्रुवःभौमःक्रूरोग्रःबुधोमिश्रः गुरुर्लघुः शुक्रोमृदुः शनिस्तीक्ष्णः एवंनक्षत्रनामानितच्चोक्तं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रविःस्थिरःशीतकरश्चरश्चमहीजउग्रःशशिजश्चमिश्रःलघुः सुरेज्योभृगुजोमृदुश्चतीक्ष्णोर्कसूनुः कथितोमु
नैद्रैः ५ रवितोरविवारात्क्रमेणसप्तवारेषु एतानिभानित्यजेत्शुभकार्येष्वितिशेषःतत्ररविवारेद्वीशात्त्रीणि
विशाखायास्त्रीणिविशाखा अनुराधाज्येष्ठाइतित्रीणिभानित्यजेत् सोमवारे उदकोडुतःपुर्वाषाढायास्त्री
णिपूर्वाषाढोत्तराषाढाऽभिजित्भौमवारे वसुभतो धनिष्ठायास्त्रीणिधनिष्ठाशताभिषक् पूर्वाभाद्रपदास्त्य
जेत् बुधवारेपौष्णाद्रेवत्यास्त्रीणिरेवत्यश्विनीभरणीस्त्यजेत् गुरुवारेकभाद्रोहिण्यास्त्री णिरोहिणीमृगार्द्रा

द्वीशात्त्रीण्युदकोडुतोवसुभतः पौष्तात्कभाज्जीवभादार्यम्णाद्रावितस्त्यजेद्यम
मघेत्वाष्ट्राद्विदैवेतथा ॥

स्त्यजेत् शुक्रवारेजी वभात् पुष्यात्त्रीणिपुष्याश्लेषामघास्त्यजेत् शनिवारे आर्यम्णात् ऊत्तराफाल्गुन्या
स्त्रीणिउत्तराफाल्गुनीहस्तचित्रास्त्यजेत्एतेनउक्तातमृत्युकाणयोगाउक्ताःतथातथैवरावितोद्वेद्वेभेत्यजेत्ते
केयममघेभरणीमघेरविवारेत्यजेत्सोमवारेत्वाष्ट्रद्विदैवैचित्राविशाखेभौमवासरेवैश्वार्द्रेउत्तराषाढाऽर्द्रेबुध
वारेवसुमूलकेधानिष्ठामूलेत्यजेत् गुरुवारेऽनलशतेकृत्तिकाशततारकेत्यजेत् भृगुवारेज्येष्ठाकभेज्येष्ठारो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हिण्यौ शनिवारे अंबुद्वयं पूर्वाषाढाद्वयं पूर्वाषाढोत्तराषाढेत्यज्ये अत्रत्यज्यप्रकरणाद्यस्मिन् वारेयत्
त्यज्यंतदैवमुक्तं तत्रशनिवारेकेचनरेवतींहस्तंच्जन्मभंयमघंटयोगाख्यावदंति तन्निर्मूलंयतः हस्तेमृत्यु
योगस्यप्राक्कथनात् प्राचीनाचार्यत्रिविकमेणालिखितमस्तिअतः त्रिविक्रममतेशनैत्यातांशनैर्द्वेवज्जया
षाढेद्वादशाभात्रयंतथातेनाषाढाद्वयंनिषिद्धंअथसूर्येरविवारेप्रथमासप्तमीतिथि ७ अनयोर्योगेष्टौभवंतिए

वैश्वार्द्रेवसुमूलकेऽनलशतेज्येष्ठाकभेंबुद्वयंसूर्येष्टौ
विदिपंचवारतिथिजान्विश्वान्समस्तेष्विति ६ ॥

वंविदिबुधेतूर्येवारे ४ प्रतिपत्तिथीअनयोर्योगेपंचत्याज्याः एवंसमस्तेषुरव्यादिवारेषुतिथिवारजान्त्रयो
दशत्यजेत्एवंद्वादशीरवीवारे एकादशीं सोमवारे दशमींभौमवासरे नवमींबुधवासरे अष्टमींगुरौ सप्त
मीशुक्रे षष्ठीशनिवारे त्यजेदिति संवर्त्तककचावुक्तौइत्युत्पातमृत्युकाणजन्मभयमघंटसंवर्त्तककच
योगाः ॥ ५ ॥ श्री सीतारामचंद्राभ्यांनमः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रात्रेरर्धरात्रीणामर्द्धद्युयुतं दिनमानेनयुतंकार्यंपश्चाविराष्ट्तिथियुक्विगतानिदेशान्तरपलान्यिभ्यस्तास्ति
थयःपंचदशघटिकेत्यर्थःअत्रराष्ट्रशब्देनदेशान्तर पलानिग्रह्यन्तेः१५युक्युतंकार्यंतदावारप्रवृत्तिःस्यात्ष
ष्ठितोन्यनेरात्रिशेषेषष्टितोधिकेसूर्योदयादर्धंततोवारप्रवृते सकाशात् होराभवतिकिंलक्षणासार्धघाटिद्वया
सार्द्धघटिद्वयंयस्याःसासादिनपतेर्दिनवाराद्वहाणांहोराभवति तद्यथा प्रथमादिनविभोः द्वितीयातस्मात्षष्ठ
स्यततोऽपिषष्ठस्यएवंचतुर्विंशतिहोराअहोरात्रेस्युःतथाचश्रीपतिःवारप्रवृत्तेघाटिकाद्विनिघ्नाः कालाख्यहो

रात्र्यर्धद्युयुतंसपादमनुयुक् वारप्रवृत्तिस्ततोहोरासार्धघाटिद्वयादिनपतेःषष्ठ
स्यषष्ठस्यसा ॥

रापतयःशराप्ताः दिनाधिपाद्यारविशुक्रसौम्याःशशांकसौरीज्यकुजाःक्रमेणेतिदिनाधिपाद्गणनीयाः तासां
मध्येचंद्रबुधजीवशुक्राणांहोराः श्रेष्ठाःरविकुजमंदानांहोराःसामान्याःअतोमध्याःयस्यग्रहस्ययद्वारेकिंचि
त्कर्मप्रकीर्तितंतत्तस्यकालहोरायांसर्वमेवविधियतेइतिश्रीइत्युक्तिःअथरवेः सकाशात् यामार्द्धंत्यजेत् क
तितमं तुर्याद्रिद्विशराष्टरामरसकंतुर्यं चतुर्थरविवारे सोमवारेऽद्रिसप्तमितंभौमेद्वि २ बुधेशरमितं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पंचमंजीवेअष्टमितंशुक्रवारेराममितंत्रितयंशानिवारेरसमितंषष्ठंइयंवारवेलानिषिद्धापुनःरवेःसकाशात्ति
थ्यंशोमुहूर्तःदिनमानस्यपंचदशमुहूर्तःसकुलिकोभवतिघस्रेदिवसेकतिमितःमनूल्क्रमसमःमनुतश्चतुर्दश
तःउल्क्रमेणव्यस्यतयासमःसमसंख्यःसकुलिकोज्ञेयःरविवारेचतुर्दशोमुहूर्तःसोमवारेद्वादशः भौमवारेदश
मःबुधवारेषष्टमःगुरुवारेषष्ठःशुक्रवारेतुर्यःशानिवारेद्वितीयःनिशिरात्रौनिरेकःरविरात्रौत्रयोदशःसोमरात्रौचै

तुर्याद्रिद्विशराष्टरामरसकंयामार्द्धमुज्ज्ञेद्रवेस्तिथ्यंशः कुलिकोमनूल्क्रमसमो
घस्रेनिरेकोनिशि ॥ ७ ॥

कादशःभौमरात्रौनवमःबुधरात्रौसप्तमःगुरुरात्रौपंचमःशुक्ररात्रौतृतीयःशानिरात्रौप्रथमःएतेकुलिकाःशुभ
कार्येनिषिद्धाःतथाचोक्तंमन्वर्कदिग्वस्वृतुवेदपक्षैरर्कान्मुहूर्तैःकुलिकाभवंतिदिवानिरेकोअथयामिनिषुते
गर्हिताःकर्मस्कशोभनेषुइतिइतिवारप्रवृत्तिहोरार्द्धयामकुलिकाःयदुक्तंश्रीपतिनायस्यग्रहस्यवारेपियत्क
र्मपरिकीर्तितम् तत्तस्यकालहोरायांसर्वमेवविधीयते इति आवश्यकृत्येश्रीपतिवचने ॥ ७ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शुक्लेइति शुक्लपक्षेब्धीशामिते चतुरेकादशामितेतिथौ चतुर्थ्येकादश्योः परतः पश्चिमार्द्धेविष्टिः अष्टमी राकयोस्तत्रैवशुक्लप्राग्दलेविष्टिः कृष्णदलेकृष्णपक्षेत्रिदिक्षुतृतीयादशम्योः पाश्चिमार्द्धेविष्टिः सप्तमी भूतयोः परतः कृष्णेप्राग्दलेविष्टिः तस्याः विष्टेः वक्रम् शरदोर्नगांबुधिवसुत्रयगैकयामादितः पंचघटि कात्मकंवल्कंभवति अत्रमानक्रमेणविष्टयोग्राह्याः चतुर्थ्यष्टम्येकादशीपौर्णमासीतृतीयासप्तमीचतु

शुक्लेब्धीशामितेतिथौपरदलेप्रागष्टमीराकयोर्विष्टिः कृष्णदलेत्रिदिक्षुपरतः प्राक्सप्तमीभूतयोः ॥

र्दशीषु चतुर्थ्यांपंचमप्रहरेमुखम् अष्टम्यांद्वितीययामादौ एकादश्यांसप्तमयामादौ पूर्णिमायांचतुर्थ यामादौ कृष्ण तृतीयायां अष्टमयामादौ सप्तम्यांतृतीययामादौ दश्यम्यांषष्ठयामादौ चतुर्दश्यांप्रथ मयामादौ पंचघट्यात्मकं विष्टेर्मुखंभवति तत्पुच्छं तत्कदाभवेत् चतुर्थीतः क्रमेणइभेंदुषड्गुणनग द्वीषुब्धियामात्यये चतुर्थ्यष्टमयामांतेघाटिकात्मकंविष्टेः पुच्छं अष्टम्यांप्रथमयामांते एकादश्यांषष्ठ यामांते पौर्णमास्यां तृतीययामांते सप्तम्यांसप्तमयामांते दशम्यांद्वितीययामांते ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

विष्टेःपुच्छंचतुर्दश्यांचतुर्थयामांतेविष्टेः पुच्छंतथाचोक्तंदशम्यामष्टम्यांप्रथमघाटिकापंचकपरंहरिद्यः सप्त
म्योस्त्रिदशघटिकांतात्रिघटिकंतृतीयाराकायांकुयमघटिकाभ्यःपरतरंधृवंविष्टेःपुच्छंशिवातिथिचतुर्थ्योस्तु
विगमे १ विष्टेरब्रमालायामपिमुखमेवयामादौकथितमस्तितदंगमपिनाड्यस्क्पंचवदंनंगलकस्तथैकावक्षे
दशैकसहिताघाटिकाश्चतस्रः नाभिःकटीषडथपुच्छलतात्रतिस्रोविष्टेर्बुधैर्निगादितोंऽगाविभागएषः १उ

तद्वत्क्रंशरदोर्नगांबुधिवसुत्र्यंगैकयामादितः पुच्छंशस्तमिभेंदुषड्गुणनगद्वी
ष्वब्धियामात्यये ८ ॥

क्तंचमुखेकार्यध्वस्तिर्भवति भरणंचापिगलके धनेहानिर्वक्षः स्थलकटितटेबुद्धिविलयः कालिर्ना
भीदेशे विजयमथपुच्छेनिगदितंशरीरेभद्रायाःपृथगितिफलंपूर्वमुनिभिः१ अथविष्टेःस्वरुपमाह दैत्यै
द्रैःसमरेसुरेषुविजितेष्वीशः क्रुधाद्रष्टवान्स्वं कार्यकलिनिर्गताखरमुखीलांगूलिनीचात्रिपात् विष्टिःस
प्तभुजामृगेंद्रगलकाक्षामोदरीप्रेतगादैत्यघ्नीमुदितै : सुरैस्तुकरणप्रांतेनियुक्तासदाइतिविष्टिः ८ श्री
कृष्णाभ्यांनमः छ छ छ छ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रौद्रेति एतेदिनेतिथिलवाःमुहूर्ताभवंतिदिनमानस्यपंचदशोधिभागःमुहूर्तोज्ञेयःसमुहूर्तःक्रमेणरुद्रादीनां पंचदशदेवतानांवातत्तन्नामकनक्षत्रसंबंधीभवति तेकेरुद्राशीविषइत्यादयःसर्वदाप्रथममुहूर्तःरुद्रस्यभवति आर्द्रासंबंधीत्यर्थःद्वितीय आशीविषाणांसर्पाणांआश्लेषासंबंधीभवति तृतीयःमित्रंअनुराधासंबंधीभवति चतुर्थः पितृदैवतः पितृमघासंबंधीभवति पंचमोवस्तुदैवतोधनिष्ठासंबंधीभवतिषष्ठोवार्दैवतः

रुद्राशीविषमित्रपितृवसुवार्विश्वेभिजित्केंद्रपाः शक्राग्नीनिर्ऋतिर्दिनेतिथिलवाः पाश्यर्यमाख्योभगः

पूर्वाषाढासंबंधीभवति सप्तमोविश्वदैवत उत्तराषाढासंबंधीभवति अष्टमोभिजिन्मुहूर्तःनवमःकभदैवतोरोहिणीसंबंधीभवति दशमःइंद्रदैवतोज्येष्ठासंबंधीभवति एकादशःशक्राग्निदैवतोविशाखासंबंधीभवति द्वादशोनैर्ऋतिदैवतोमूलसंबंधीभवति त्रयोदशः पाशिदैवतोवरुणदैवतःशततारकासंबंधीभवति चतुर्दशोयमदैवतोउत्तराफल्गुनीसंबंधीभवति पंचदशोभगदैवतःपूर्वाफल्गुनीसंबंधीभवति एतेदिनेमुहूर्ताः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

भवंतिरात्रौशंभुरार्द्रा अजांघ्रितः पूर्वाभाद्रपदातस्त्रयं पूर्वाभाद्रपदाउत्तराभाद्रपदारेवती दास्त्राद्विरौद्राआ
र्द्रारहिताःसप्तआश्विनीभरणीकृत्तिकारोहिणीमृगशिरःपुनर्वशुः पुष्पःहरिः श्रवणःसूर्योहस्तः त्वाष्ट्रचित्रा
समीरणोवायुदैवतः स्वातीएतेमुहूर्ताः निजभजेस्वनक्षत्रभवेकार्येसिद्धिदाःस्मृता आवश्यकंकार्ययन्न

रात्रौशंभुरजांघ्रित स्त्रयमगादास्त्राद्विरौद्राहरिः
सूर्यस्त्वाष्ट्रसमीरणानिजभजेकार्येस्मृताःसिद्धिदाः ॥ ९ ॥

क्षत्रेकथितंवर्ततेतस्यमुहूर्तेकर्तव्यं इतिदिनरात्रिभवास्त्रिंशन्मुहूर्ताः तदुक्तंरत्नमालायांयस्मिन्धिष्ण्येयच्च
कर्मोपदिष्टं तद्दैवत्येतन्मुहूर्तेपिकार्यमितिलोकेहिस्वामिसदृष्टंसेवके प्रयुज्यमानंदृश्यते अतोदेवतासदृष्टंत
न्नक्षत्रेकार्यमितितिथ्यादिषूपचर्यते तथाचदृष्टयोगदर्शनं ॥ ९ ॥ छ छ छ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

लग्नाढ्येतिमासादितोयास्तिथयःगताःतिथयोलग्नाढ्याःकार्याः आरंभकालीनलग्नांकेनयुताः नवत्दृताः नवभिर्त्दृतेभक्तेख ० त्रि ३ इषु ५ अगे ७ शेषकेपंचकंभवतिएककेशेषेमृतिर्भवतिमृत्युपंचकंभवेत् अथद्वयोः शेषयोः सतोः हौताशनंवन्हिपंचकंभवेत् तुर्येचतुष्के शेषकेराजपंचकंभवतिअंगकेषट् शेषेत्दृति

लग्नाढयास्तिथयोगतानवत्दृताः खत्रीष्वगेशेषकेनस्यात्पंचकमेककेमृतिरथो
हौताशनंस्याद्दयोः तुर्येराजकमंगकेत्दृतिरथोष्टाभीरुगाख्यंत्यजेदुद्वाहेसदने
षुसेवनविधौमार्गेव्रतेषुक्रमात् ॥ १० ॥

श्चोरपंचकंभवेत् अथाष्टाभिः शेषैरुगाख्यंभवेत् रोगपंचकंभवति एतानिक्रमात् उद्वाहेविवाहेमृति पंचकं सदनेषुहुताशनपंचकं सेवाविधौराजपंचकम् मार्गेत्दृतिपंचकंत्याज्यं व्रतेषुव्रतबंधादिषुरुगाख्यंरोगपंचकंत्यजेत् उक्तंच व्रतेरोगंपथे चौरंसेवायांराजपंचकं गृहेचाग्निंपरित्यज्यविवाहेमृत्युपंचकम् १ इतिबाणपंचकम् ॥ १० ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गंशूव्योति येषुयोगेषु पुरा प्रथमाः एताः नाडीः त्यजेत् केषुकाः गंगंडः शुशुलः व्याव्याघातःअति अतिगंडः विविष्कंभः ववज्रयोगः एषुपुरापूर्वाः षट्शरनव अंगात्रित्रिनाडीः त्यजेत् शुभेशुभकार्येस र्वौचतौ अंतव्यतीपातकौत्यजेत् वैधृतिव्यतिपातौसर्वावपिपूर्वपरिघार्धपरिघस्यपूर्वार्धइत्यर्थः एषु प्रागुक्तयोगेषु गंशुव्यतिविववैव्यपरिघेषुसत्सुइनभात्सूर्यभात् विध्यृक्षयुक्तेअभिजित् सहितेगणि-

गंसूव्यातिविवेषुषट्शरनवांगत्रित्रिनाडीः पुरासर्वांत्यव्यतिपातकौचपरिघा र्धपूर्वमुइझच्छुभे योगेष्वेष्विनभाद्विधुर्विषमभेविध्यृक्षयुक्तेर्गलास्याच्चंडीश्वर शस्त्रपातइहसागंशूव्यवैहांतभे ॥ ११ ॥

तेसातिविषमभेयदाविधुर्भवति तदार्गलाएकार्गलयोगोभवति इहचंडीश्वरशस्त्रपातः स्यात्इहक्क सासाध्यः गंगंडः भूभूलः व्यव्यतीपातः वैवैधृतिःहर्षणः एषांयोगानांअंतेयद्भंतत्रतथाचोक्तंसाध्यह र्षणशुलानांवैधृतिव्यतिपातयोः यभ्दंगंडस्यचांतेस्यात्तत्पातेननिपातितं एवमेवैकार्गलहरायुधयोगौ कथितौ इत्येकार्गलचंडायुधौ ॥ ११ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दिनकृद्भौमार्क्यगूनांरविभौमशनिराहूणांपुरःपुरस्तात्एतेषुभेषुनक्षत्रेषुलत्तास्यात्एतेषुकेषुअर्कभीभनखे
षुअर्काद्द्वादशत्रीणिइभाअष्टौनखाविंशतिस्तेषुअत्राशुभानांलत्ताकथितायतः उडुनिनिर्दलितेशुभलत
यानफलमस्तिबलस्यत्तयाअशुभलत्तितमत्तितदूढयोर्द्धनसुतानसुतायकरंपरं १ चपरंतिर्यगूर्ध्वगतिकाःस
प्तरेखाःलिखेत्अत्रैकरेखागतयोर्ग्रहयोःसतोर्वेधोभवति सवेधोव्रतबंधदेवप्रतिष्ठाचौलादिषुत्याज्यःअथो

**अर्कत्रीभनखेषुभेषुदिनकृद्भौमर्क्यगूनापुरोलत्तासप्तचातिर्यगूर्ध्वगतिकारखालि
खेदग्निभात्वेधोत्रैकगयोरथोद्वहविधौपंचोर्ध्वातिर्यग्गताद्वेद्वेकोणगतोत्रिविध्य
तिखगःकोणद्विरेरेवाग्निभात् ॥** द्वहविधौविवाहेपंचपंचऊर्ध्वतिर्यग्गतारेखालिखेत्द्वेद्वेरेखेकोण
गतेलेख्येअत्रापिखगोग्रहःकोणस्यईशकोणस्याद्विमतायारेखायाः तत्राग्निभात्स्थितोविध्यतितत्रसर्वेषा
मेववेधस्त्याज्यःतत्ररोहिण्यांकथंवेधः स्यात्अभिजितिग्रहेस्थितेरोहिणीवित्धाभवतिअभिजित्कथंभव
तिवैश्वदेवतःचतुर्लवःश्रवणस्यपंचभृ १ ५लवःइहअभिजितामितिःउत्तराषाढायाः प्रांत्योंघ्रिः श्रवणस्यपं
चदशोविभागःएतदभिजिद्भंभवतितत्रस्थखेटेरोहिणीनांवेधोभवतिइत्तिलत्तापंचशलाकावेधविचारः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्वकीयजन्मभात्जन्मनक्षत्रात्दिनभोन्मितिः दिननक्षत्रस्यसंख्याकार्यासानवद्दतानवभिर्द्दताकार्याशे
षाशेषमितातारा भवति तत्रनवताराःशेषाः कस्माद्भवंतिशुन्यशेषमितःनवसुत्रिबाणाद्रयस्तृतीयापंचमी
सप्तम्योनेष्टाशुभानतथाचोक्तं जन्मसंपद्विपत्क्षेमाः प्रत्यरिःसाधकोवधःमैत्रातिमैत्रातारास्युस्त्रिष्ववृत्या
नवैवहि १ तद्बलतोविधुःताराबलाद्विधुःफलदोभवतियादृशीयद्दिनेताराभवतितद्दिनेचंद्रस्तादृशंफलंद

जन्मर्क्षाद्दिनभोन्मितिर्नवद्दतास्तारास्त्रिबाणाद्रयोनेष्टास्तद्बलतोर्विधुविधुबला
दर्कोर्कवीर्याच्परेज्ञेयाः संक्रमणेफलायतुगमेसूर्यर्क्षतश्चंद्रभंभक्तागौस्त्रिरसेभ्रमों
ऽबरयमेशेषेशुभश्चाडलः ॥ १३ ॥ दातिविधुबलादर्कःयादृशेचंद्रेसूर्यःसंक्रमणंकरोतितादृ
शंफलंसूर्योददातिअर्कवीर्यात्सूर्यबलात्परेभौमादयः षट्संक्रमेणेराशिसंक्रमेणफलदाज्ञेयाःयादृशेसूर्ये
भौमबुधगुरुशुक्रशनिराहवोराशिसंक्रमणंकुर्वंतितादृशंसग्रहःफलंददातितुपुनःगमेगमनेसूर्यर्क्षतःसूर्यभा
त्चंद्रभंयावत्तमंभवतितदंगैःसप्तभिःभक्ताशेषंकार्यंत्रिरसेत्रिरसमितेशेषेभ्रमःभ्रमणंयोगोभवतिअंबस्यमे
शुन्याद्विशेषेअडलोयोगोभवतिभ्रमोप्यशुभअडलोप्यशुभः ॥ १३ ॥ इतित्याज्यप्रकरणं ॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रेवत्यांस्थिराणिरोहिण्युत्तरभानिमैत्रमनुराधामुलंमृगभंएषांसमाहारःतस्मिन्स्वातौमघायांकरेहस्तेपुनःक
सौम्येर्केसौम्यायनगतेरवौकिंलक्षणेसौम्यायनेशफरोझिंतेशफरोमीनस्तदुझिंतेऽर्केणरहितेगोधुलिकंल
ग्नंकुर्यात्किंकृत्वातनुषडष्टेंदुंत्यवक्त्वातनौषष्ठेऽष्टमेचंद्रंत्यवक्त्वाखैलः सूर्यभौमशनिराहुभिर्युक्युक्तंहतं
त्तिलतंविद्धंपंचशलाकचक्रेविद्धंभंनक्षत्रंत्यक्त्वात्यक्तकुलिकोमनुक्रमसमइत्यादि अर्गलाएकार्गलयोगः
योगेष्वेष्विनभादित्यादिअपमतुलांक्रांतिसाम्यंत्यक्त्वाक्रांतिसांम्यंतुब्रम्हतुल्येपाता धिकारेसमायातिअ
रेवत्यांस्थिरमत्रैमूलमृगभेस्वातौमघायांकरेसौम्येऽर्केशफरोझिंतेतनुषडष्टेंदुख
लैर्युग्घतं ॥ न्यश्वशुक्लेखाब्धि४०घटीष्वस्तिपातोधुवस्यादिक्ष्व१०पिप्रत्यब्दंगो९पलैर्हीनःखाद्रिति
थ्युन्मिताच्छकात् १५७० कुहुममास्यांरिक्तांअमासांनिध्यात्कृष्णांचतुर्दशींपक्षातिंप्रनिपदंतदुक्तंअमा
तिथिः पार्श्वातिथिद्वयेनसमंनमांगल्यमुपादधातीतिविष्टिभद्रांत्यत्त्कायामदलंतुर्याद्रिद्विशराष्ट्रमरसकमि
त्यादियाम दलंत्यक्त्वेत्यर्थः कुयोगोमृत्युयमघंटादिःकुदिनमवमंतमपित्यत्त्काविवाहोभवतिपुन क्कश
फरोझिंतेमीनसंक्रांतिरहितेसौम्येर्केउत्तरायणगेसूर्ये अत्रोत्तरायणग्रहणं सौरमासादरार्थं तथाचोक्तं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खेरमीनामकरादिषड्गृहीकरग्रहेमंगलकन्मृगीदृशामितिकेशवार्कः तथापिसौम्यायनवशात्पौषचैत्रयोः शुक्लपक्षेनविवाहः तथाचोक्तं विवाहप्रकाशेपौषेमृगगेसूर्येपरपक्षेचैत्रमास्यजर्क्षेऽर्केउद्वाहः कर्त्तव्योन्यथाभवेत्तावनिष्टफलौ १ तत्रैवकार्तिकोमासेशुद्धिंगुरोर्विलोक्यरवेश्चंद्रबलं अक्रूरयुतेधिष्ण्येदेवोत्थानविवाहेस्यात् २ अत्रग्रंथांतरेवक्ष्यमाणश्लोकेचापार्कमीनार्कयाम्यायनसिंहस्थगुरुभृगुजीवयोरस्तबाल्यवृद्धत्वातिचारवक्रसमयेपरंसत्कार्यंनस्यादितिवक्ष्यतितस्मादत्रविवाहादौगुरुशुक्रयोः शिशुत्वजरत्वेत्याज्ये

विद्धंभंकुलिकार्गलांपमतुलांरिक्तांकुहूंपक्षातिंविष्टियामदलंकुयोगकुदिनंत्यक्त्वा विवाहःशुभः१४॥तद्यथाशिशुजरत्वमाहशिशुजरत्वमहान्युदयोऽस्तयोदर्शचतुर्दशचांगिरसःस्फुटम्उशनसोदशपंचचपश्चिमेगतिवशात्त्रिदशाहमपश्चिमे १ अष्टाविंशतिवासरान्सुरगुरोर्वक्रातिचारेत्यजेत्सिंहेपंचनवांशकान्मृगगतेपंचैवनीचांशकान्बालेवृद्धदशांगतेऽथनियतंलुप्ताख्यसंवत्सरंसर्वंचास्तमितेसभीतिरहितःप्रोक्तंहिगर्गेणच २ अष्टमेद्वादशेवर्षेमासत्रयगतेसति विवाहेतत्रकुर्वीतगर्भमासविमिश्रणात् १ इत्यादिसर्वंविचार्यलग्नंकर्तव्यम् १४श्रीसीतारामचंद्रःप्रसन्नोस्तु श्रीसांबसदाशिवोजयति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अथघटिकालग्नमाहलग्नइतिपूर्वश्लोकेएषुयोगेषुविवाहः शुभइत्युक्तमस्तितत्रलग्नशुद्धिमाहलग्नेमानवरा
शिगेमनुष्यराशिलग्नेमनुष्यराशयइतितुलामिथुनप्रमदाधनुःप्रथमखंडमखंडफलंजगुःवामनवराशिगेनव
लवेनवांशेलग्नस्यत्रिंशदंशाःतेषांनवांशाःअंश ३ कला २० एवंराशौनवनवांशाभवंतितेषांनवांशानांगणना
चतुर्भ्योराशिभ्योभवातितद्यथामेषात्मेषाश्वसिंहानांनक्राद्वृषमृगस्त्रियः घटात्कुंभात्रिजूकानांकर्कान्मीना

**लग्नेमानवराशिगेनवलवेमंदाच्चतुर्वर्जितेषष्ठेलग्नपचंद्रशुक्ररहितेरंध्रेविधोःपंच
भिःहीनेथेंदुगुरुसमौमदगतौपापोत्थकर्तर्यपित्याज्यालग्नशशांकयोस्तनुलवौ
तन्नाथदृष्टौशुभौ ॥ १५ ॥**

लिकर्किणाम् १ अने नक्रमेणमानवराशिलवे
मिथुनकन्यातुलाधनुषामन्यतमस्यनवांशेलग्नगेकिंभूतेलग्ने अर्केःशनेःसकाशात्चुतुर्ग्रहवर्जितेशनिरावि
चंद्रभौमवर्जितेषष्ठेभवनेचंद्रलग्नपति शुक्ररहितेषष्ठेलग्नपोभंगदःचंद्रशुक्रोचअष्टमेविधो सकाशात्पं
चभिर्हीनेचंद्रमंगलबुधगुरुशुक्रवर्ज्याइत्यर्थःअथेंदुगुरुचंद्रजीवौ तत्रलग्नेमदगतौसप्तमगतौसमौनानिषि
द्धौनश्रेष्ठौअन्यसप्तग्रहाजामित्रेभंगदाःतथाचोक्तंत्रिविक्रमाचार्येःत्याज्यालग्नेऽब्धयोमंदात्षष्ठेशुक्रेंदुल

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ग्रपाःरंध्रेचंद्रोदयःपंचसप्तमेऽब्जगुरूसमौअथलग्नशशांकयोः पापोत्थकर्त्तरीत्याज्यालग्नंपापद्वयमध्येभव
तिचंद्रोवापापद्वयमध्येभवति एतद्वयंत्याज्यंतदुक्तंखलकृतातनुरोहिणिनाथयोर्हरधराविधुरांकुरुतेवधूंतनु
लवौलग्ननवांशौतन्नाथदृष्टौशुभौ १५ इतिविवाहमुहूर्ताःस्वाताविति एषुयोगेषुवध्वानवोढायाःगृहप्रवेशः
शुभोभवतिकस्वातौमूललघुध्रुवेमूलंलघूनिचहस्तेज्याश्व्यभिजितानिध्रुवाणिचरोहिण्युत्तरात्रयं एवांस

**स्वातौमूललघुध्रुवेमृदुमघाकर्णेतथावासवेरिक्तांप्रोज्यचभद्रिकांरविबुधक्षोणीज
वारांस्तथा वध्वावेश्मनिवेशनंशुभकरंशुक्रंपुरोदक्षिणंत्यक्ताऽब्देविषमेद्विरागमवि
धिर्यात्रातिथौप्रोक्तभे ॥ १६ ॥** माहारस्तत्रमृदुमघाकर्णेमृदूनिमृगशिराश्चित्रांत्यमैत्राणिचमघा
चकर्णश्रवणश्चएषांसमाहारस्तत्रतथावासवेधनिष्ठायांतत्रत्याज्यमाहरिक्तांचभद्रिकांचभद्रा तिथितथार
विबुधभौमवारान्प्रोज्यत्यवत्वाअथाद्विरागमनमुहूर्तमाहअब्देविषमेतृतीयेपंचमेशुक्रंपुरो दक्षिणंत्यत्काद्वि
रागमाविधिःप्रोक्तःयात्रातिथौरिक्तावर्जिततिथौप्रोक्तभगणेस्वातौमूलेत्यादिनोक्तेअत्रदेशाचाराद्वीपोत्स
वेद्विरागमंकुर्वंतितत्रपठंतिनशुक्रदोषोनचजीवदोषस्ताराबलंचंद्रबलंनयोज्यंद्विरागमादौनवकन्यकाया

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दीपोत्सवेमंगलमामनंति १६ इतिवधूप्रवेशाद्विरागमौमासाइतिएतेपदार्थाःनवोढायाःप्रथमार्त्तवेप्रथमर
जोदर्शनेशुभदानभवंतिएतेकेभाद्रमधूर्जपौषशुचयोमासाः मधुःचैत्रःऊर्जः कार्तिकःशुचिराषाढःएतेपंच
मासाःनेष्टाःपर्वणीपौर्णमासीदर्शौअष्टमीद्वादशीरिक्ताकिलक्षणाःषष्ठिकन्विताःषष्ठीसहिताइत्यर्थः खल
दिनानिरविभौमशनिवारानेष्टाःउग्रर्क्षंपितृपूर्विकांतकंमिश्रेद्वीशानलेइंद्रभंज्येष्टासर्पःआश्लेषाआर्द्राचप

मासाभाद्रमधुर्जपौषशुचयःपर्वाष्टमीद्वादशीरिक्ताःषष्ठिकयान्विताःखलदिनान्युग्र
र्क्षमिश्रेंद्रभंसर्पार्द्राःप्रथमार्तवेनशुभदाःसंध्याचरिक्ताष्टमीतीक्ष्णाख्यंत्यमघानलं
कुदिवसंत्यक्त्वातदीयाप्लवः॥ १७॥ रंसंध्याएतेपदार्थाःप्रथमार्तवेनशुभदाभवंतिएतेष्वेवजा

यतेतदाकौशिकोक्ताशांतिर्लिखितास्तिसाकर्त्तव्यातदनंतरंतयाऋतुस्नानंकर्तव्यं तत्रशुद्धिमाहरिक्ताति
थिरष्टमीतीक्ष्णंज्येष्ठार्द्रोरगमूलंअश्विअश्विनीअंत्येरेवतीमघाकृत्तिकाकुदिवसंरविभौममंदवारंत्यक्त्वात
दीयस्तस्याअयंआप्लवःस्नानंऋतुमत्याःमलस्नानंशुभमिति ॥ १७ ॥ इतिप्रथमार्तवऋतुस्नाने.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्यक्तेति आर्त्तवेऋतुकालेस्वीयांयोषितंस्वकीयप्रियतमांमुदाहर्षेणेयात्गच्छेत्कसमतयीषुसमरात्रिषु
ष्ठ्यष्टमीदशमीद्वादशीचतुर्दशीषुकिंकृत्वाप्रथमतः ऋतुकालात्चतस्रोरात्रीःत्यक्त्वाचमूलंमघांरेवतींत्य
क्त्वाश्राद्धस्यनैमित्तिकस्यपूर्वरात्रिंतथातदहोरात्रंचत्यक्त्वाकुहूंअमांचपरंपक्षार्धमष्टमीं चतुर्दशींचत्यक्त्वा
कसतिइंदौशुभेचंद्रबलेसतिशोभनौश्चंद्रबुधगुरुशुक्रैः कंटकलग्नतुर्यसप्तमदशमस्थैः कोणगैःनवपंचमगैः

त्यक्त्वामूलमाघांत्यमादिमनिशंश्राद्धस्यगस्त्रंकुहुंपक्षार्धंचचतुर्दशींप्रथमतोरात्री
श्चतस्त्रोमुदास्वीयांयोषितमार्तवेसमतमीष्विंदौशुभेशोभनौः खेटैःकंटककोण
गैस्त्र्यरिभवेपापैर्नृयोगेधियात् ॥ १८ ॥

सद्भिः त्र्यरिभवेतृतीयषष्ठैकादशस्थैः रविकुजमंदैःसद्भिः पुनः कृनृयोगेषुजताकोत्तनृयोगेषुआजर्क्षेपुरु
षांशकेषुबलिभिर्लग्नार्कगुर्विंदुभिः पुंजन्मप्रवदेत्समांशकयुतैर्युग्मेषुतैर्योषितः गुर्वर्कौविषमेनरंशशिसि
तौक्रश्चयुग्मेस्त्रियःइत्यादिभिर्योगैःसामान्येनभौमगुरुरविवारेमृगपुनर्वसुपुष्पमुलहस्तश्रवणानामेकतमे
नक्षत्रेविषमलग्नेगुरौत्रिकोणोदयस्थेऋतुमतींगच्छेदितितात्पर्यार्थः ॥ १८ ॥ इत्याधानाम्

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मूलेतिएषुयोगेषुसीमंतकर्मसंस्कारःएषुकेषुअंगाष्टकेषष्ठेऽष्टमेमासिकुलाचराद्वा मूलंईज्यंपुष्यं आदित्यंपु
नर्वसूःविष्णुः श्रवणःसूर्यः हस्तंशशीमृगशिरः एषुनक्षत्रेषुत्रिपंचमितेमासेषुपुंसवनंरक्षाबंधनंकार्यं क्वसति
तदीशेदक्षेसति तस्यमासस्यतृतीयपंचमषष्ठाष्टममासानांईशेस्वामिनिदक्षेबलवत्तेरसतिमासेशास्तुजात
केप्रोक्ताःकललघनांकुरास्थिचर्मांगजंचेतनायाःसितकुजजीवसूर्यचंद्रार्किबुधाःपरतःउदयपंचद्रसुर्यना

मूलेज्यादितिविष्णुसूर्यशशिभेसीमंतमंगाष्टकेमासेपुंसवनंत्रिपंचकमितेदक्षेत
दीशेविधौसद्दृष्टेकुजजीवभानुदिवसेपुंभागलग्नेखलै :षष्ठत्र्यायगतैःशुभैःसुत
तपःकेंद्रेष्वरिफ्फाष्टगैः ॥ १९ ॥

थाःक्रमशोगदिताःशुभाशुभंचमासाधिपतेः सद्दशंएषामेकतमेबलिनिविधौचंद्रेसद्दृष्टेशुभद्दृष्टेकुजजीवभा
नूनामेकतमवारेपुंभालग्नेविषमलवेलग्नकेवाविषमलग्नेखलौःपापैःषष्ठतृतीयलाभगैःशुभैःशोभनैःसुत ५
तप९केंद्रंषु१।४।७।१०गतैः अरिफ्फाष्टगैःशुभैः रिफ्फंद्वादशंअष्टमंमृत्युभंतत्रगच्छंतितेरिफ्फाष्टगाःनरि
फ्फाष्टगैःपुंसवनसीमंतेस्तः १९ इतिपुंसवनसीमंते ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अश्विनीतिगमोद्दहजनुः कालेषुगंडांतकंअसत्ततत्कियत्कभवतितदाहअश्विन्यंत्यभयोः अश्विनीरेव
त्योःप्राक्परघटीद्वंद्वंअश्विन्यांप्राक्घटीद्वंद्वंरेवत्यामंत्यंमघटीद्वयंएवंचतुर्घटिकात्मकंगंडांतकालोभवति
एवंमघयाः प्राक्घटीद्वयंउरगभमाश्लेषातस्याः प्रांत्यंघटीद्वयंगडांतकंभवतिमूलस्याद्यंघटीद्वयंइंद्रस्यज्ये
ष्ठायाःप्रांत्यंघटीद्वयंगंडांतंभवतिएवंचतुर्घटिकात्मकंगंडांतंभवतिअन्यग्रंथेगंडांतंत्रिविधमुक्तम्गंडांतांत्रि

अश्वन्यंत्यभयोर्मघोरगभयोर्मूलेंद्रयोः प्राक्परंनाडीद्वंद्वमसद्गमोद्दहजनुःकाले
षुगंडांतकंमैत्रांत्यनिलभध्रुवेंदुषुरवीज्यारेषुसूताप्लवः केंद्रेज्ञेज्यासितेमृदुध्रुवचर
क्षिप्रेषुनामेष्ठकम् ॥ २० ॥ विधंप्रोक्तंनक्ष तिथिराशिजंनवपंचचतुर्थ्यंतेद्वेकार्धघटिका
मितं १ अथसूतायाःप्लवः स्नानंततत्कमैत्रांत्यनिलभध्रुवेंदुषुमैत्रमनुराधाअंत्यंरेवतीअनिलंस्वातिःध्रुवाणि
रोहिण्युत्तराःइंदुःमृगशिरः एतेषुभेषुरवीज्यारेषुरवीगुरुमंगलवारेषुज्ञेज्यसितेबुधगुरुसुक्रेकेंद्रेसतिमृदुध्रुव
चरक्षिप्रेषुभेषुमृगशिरश्चि त्यमैत्ररोहिण्युत्तरास्वातिपुनरवसुश्रवणधनिष्ठाशतभिषक्हस्त पुष्याश्विन्य
भित्सुनामक्रमइष्टदंवांछितप्रदंभवति २० इतिगंडांतसूतिकास्नाननामकरणानि ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पौष्णेतिअस्मिन्योगेप्रेंखाधिरोहःशुभःपौष्णेज्याश्विकरद्वयध्रुवचरभेषुभौमशनिवर्जितेवारेदंत ३ २ अष्टाद
श १ ८ षोडश १ ६ अर्क १ २ दशमे १ ० दिनेतच्चक्रेतस्याःप्रेंखायाश्चक्रेसूर्यर्क्षात्प्रतिदिशंपंचपंचभानिनगाःम
ध्येदेयानिशीर्षेप्रदेशेपंचशुभाः ताराः भानिदक्षिणेपंचमृत्युदाःपश्चिमेपंचकार्श्यकृतःसौम्येपंचरुदनंकुर्वं
तिएताःचतुर्दिक्षुफलाःमध्यगाः नागाःइष्टदाःइतिप्रेंखारोहः २ १ निष्क्रामतियःप्रेंखाधिरूढःतस्यबहिर्नि

**पौष्णेज्याश्विकरद्वयध्रुवचरेष्वार्किहीनेदंताष्टादशषोडशार्कदशमेप्रेंखावरोहःशुभः
तच्चक्रेथचतुर्दिशंशरमितास्तारानगामध्यागाःसूर्यर्क्षाच्छुभमृत्युकार्श्यरुदनंदिक्ष्वि
ष्टगामध्यगाः २१ निष्क्रामस्त्रितुरीयमासिहरिभद्वंद्वेदितीज्येंदुभेमैत्राश्व्यंत्यकरेच
रोदयलवेभौमार्किरिक्तोज्झिते ॥** ष्क्रमणंभवतित्रितुरीयमासितृतीयेचतुर्थेमासिशिशोःनिष्क्रा
मः सूर्यावेक्षणंशुभंहरिभद्वंद्वेश्रवणद्वयेअदितिः पुनर्वसुः ईज्यंपुष्पंइंदुभेमृगशीर्षेमैत्रमनुराधाअश्विआश्वि
भंअंत्यंरेवतिकरहस्तेएषुभेषुचचरोदयलवेचरलग्नेमेषकर्कतुलामकराणामेकतमेलग्नेवातदंशेनवांशे किंल
क्षणेभौमार्किरिक्तोज्झितेमंगलशनिवाररिक्तातिथिवर्जितेनिष्क्रमणंकार्यमित्यर्थः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अथचौलकर्माहचित्रापौष्णमृगेंद्रभेलघुचरेमुंडनंचौलंशुभंरिक्तातिथिःआरोभौमः सूर्यःप्रसिद्धःअर्कजो
मंदस्तान्वारान्षष्ठींपक्षनिप्रतिपदंपर्वपौर्णमासीदर्शौजन्मभदिनंजन्मनक्षत्रंजन्मदिनंचत्यक्त्वाचौलक
र्मकार्यमितिइतिनिष्क्रमणचौले२२ पौष्णोतिएषुयोगेषुअन्नाशनंबालानामन्नप्राशनंसत्पौष्णत्वाष्ट्रलघुध्रु
वादितिहरिद्वंद्वैंदवेरेवतिचित्रालघुभानिहस्तपूष्यश्विन्यभिजित्ध्रुवाणिरोहिण्युत्तराअदितिः पुनर्वसुःह

चित्रापौष्णमृगेंद्रभेलघुचरेरिक्तारसूर्यार्कजान्षष्ठीपक्षतिपर्वजन्मभदिनंत्यक्त्वा शु
भंमुंडनं२२पौष्णत्वाष्ट्रलघुध्रुवादितिहरिद्वंद्वैंदवेज्ञेगुरुशुक्रेदर्शमथाष्टमीहरिदिनंत्य
क्त्वाचनंदांजनेःलग्नर्क्षाष्टममुज्झ्यकेंद्रनवधीरंध्रांत्यसौम्येष्वषड्वर्जेदौरसमासिनुःश
रमितेस्त्रीणांसदन्नाशनं ॥२३॥रिद्वंद्वंश्रवणद्वयंऐंदवंमृगःएषांसमाहारःतस्मिन्ज्ञेबुधवारेगुरौजीवे
शुक्रेत्रिषुवारेषुदर्शअमावास्याअष्टमीहारिदिनंद्वादशीनंदांप्रतिपत्षष्ठेयेकादशीःत्यक्त्वाजनेःजन्मभदिनं
जन्मकालस्यलग्नंऋक्षंराशिस्ताभ्यामष्टमलग्नंउज्झ्यआसमंतादुज्झ्यकेंद्रनवधीरंध्रांत्यसौम्येसति प्रथमतुर्य
सप्तमदशमनवमपंचमाष्टमद्वादशभवनेषुसौम्यग्रहयोगेअष्टमषष्ठरहितेविधौषष्ठेऽष्ठमेमासिनुःपुरुषस्यस्त्री

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णांकन्यानांशरमितेपंचमेमाशिप्रथमान्नप्राशनंसदितिइत्यन्नप्राशन २ ३ अथक्षौरकर्मत्वाष्ट्राश्विपौष्णमृगपु
ष्यकरेंद्रभंचचौलंचेरषुचबुधेंदुकवीज्यवारे कुर्यात्क्षुरादिकशुभंप्रविहायरिक्तांपक्षांतपर्वदिनमेवनिशांच
संध्यां १ मैत्रौत्तराविधिभवन्हिभपितृभेषुबांणा ५ ब्धि ४ नाग ८ रसवन्हिमितांश्चधस्रान्क्षौरिनरोभवतिचेच्च
तुराननेनतुल्योनजीवतीभृशंशरदंबलाढ्यः २ भानुर्मासंक्षयपतितथासप्तमार्तसूनुर्भौमश्चाष्टौवितरितिशुभं
मैत्रेज्यर्क्षमृगेत्यभश्रुतिकरद्वंद्वेपृथक्सद्गृहैस्त्र्यायेंऽगेगुरुसंयुतेखलखगैर्हीने थसौ
म्येऽयनेओजेऽब्देमधुपौषजन्मभदिनंमासंचहित्वाश्रवोवेधःसन्नथदस्त्रपूषवसुभेभू
षाकरात्पंचके २४॥ बोधनःपंचमासान्सप्तैवेंदौदशसुरगुरौशुक्रएकादशेतिप्राहुर्गर्गप्रभृतिमुनयः क्षौ
रकायेषुनूनम् ३ त्वाष्ट्रंचित्राअश्विअश्विनीपौष्णंरेवतीमृगःमृगशिरः पुष्यंकरेहस्तेइंद्रः ज्येष्ठाचरेषुस्वातीपु
नर्वसुश्रवणधनिष्ठाशतभिषजःतेषुचंद्रबुधगुरुशुक्रवारेषुक्षौरंकार्यंकिंकृत्वामैत्रोनुराधाविधिभंरोहणीवन्हि
भंकृत्तिकापितृभंमघाएतेनेष्टाःतान्त्यक्त्वापक्षांतःप्रतिपत्पर्वआमावास्यापौर्णमास्यौचपंरीरक्तांविहाय
रविकुजमंदान्त्यक्त्वाक्षौरकार्यंमैत्रेतिअस्मिन्योगेश्रवोवेधःसन्कर्णवेधःशुभःकृमैत्रेज्यर्क्षमृगेअनुराधाषु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ष्यमृगशीर्षेअंत्यभश्रुतिकरहंद्वेपृथगितिरेवत्याःद्वयंश्रुतिद्वयंकरद्वयंद्ग्रहैः न्यायेतृतीयैकादशेसद्भिःअंगल
ग्नेगुरुसंयुतेखगैः पापग्रहैः हीनेलग्नेसौम्येयनेओजेऽब्देविषमवर्षेमधुश्चैत्रःपौषःजन्मभदिनमासंचएतानि
त्यक्त्वाकर्णवेधःशुभःअथकर्णवेधेभूषावधार्यातत्राहदस्रमश्विनीपूषभंरेवतीवशुभंधनिष्ठातत्रकराद्धस्तात्यं
चकेहस्तचित्रास्वातीविशाखाअनुराधासुभुषाकर्णवेधभूषावलायादिलोक प्रसिद्धचूडाइत्याविधार्यतत्र
त्री३षु५त्र्य३क्षि२नागा७क्षि२चंद्रगुण३भू १ धिष्ण्यानिसूर्यर्क्षतःसूर्यसृग्भृगुराहु
विच्छनिगुरुग्लौकेतुदेयानिचसौम्यर्क्षाणिशुभानिपाणिवलयेकर्णत्रयेश्वानिलेपि
त्र्येभाग्यमृगेशभेद्विदयितेसौष्विनेकामठं२५ चक्रंवर्ततेइतिकर्णवेधभूषे२ ४ त्रीधितिपाणिव
लयेशंखभूषणेसूर्यर्क्षतःसूर्यः सूर्यभात्त्रिपंचत्रिद्विसप्तद्व्येकत्र्येकधिष्ण्यानिसूर्यासृग्भृगुराहुविच्छनिगुरु
ग्लौकेतुदेयानिभवंतिप्रथमंसूर्यस्यत्रीणिअसृजोभौमस्यपंचभृगोस्त्रीणिराहोरक्षिद्वेविदोबुधस्यनगाः सप्त
शनेरक्षणिद्वेगुरोरेकंग्लवश्चंद्रस्यत्रीणिकेतोः भूरेकंएतानिधिष्ण्यानिवर्ततेतन्मध्येसौम्यर्क्षाणिचंद्रबुधजीव
शुक्रभानिभवंतिचपरंफर्णत्रयेश्रवणत्रयेअश्व्यारेव्येअश्विन्यांअनिलेखातौ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पित्र्येमघायांभग्येपुर्वफाल्गुन्यांमृगेईशभेआद्रायांहिदयीतेविशाखायांसौम्येषुसौम्यवारेषुबुधगुरुशुक्रेषुइ
नेरविवारेकामठंकमठपृष्ठजवलयानिधार्याणिचूडाचक्रं२ ५हस्तादितिएषुयोगेषुमौंजीब्राह्मणानांमेखला
षंधःश्रेष्ठः क्कहस्तादित्रितयेअंत्यहरिअदितिद्वंद्वेपृथक्पुनर्वसुपूष्येरेवत्यश्विन्योः श्रवणधनिष्ठेतत्रचंद्रभेमृ
गशीर्षेशुक्रेज्येंदुबलेगुरुशुक्रचंद्राणांगोचरबलेतपः पंचकेमघादिपंचमासेषुपुनःक्कधवलेपक्षेशुक्लपक्षेहिती

हस्तादित्रितयेंत्यहर्यदितिभेद्वंद्वेपृथक्चंद्रभेशक्रेज्येंदुबलेखलेंद्वितनुंषष्ठेंदुमं
त्यारिगंशुक्रंरंध्रखगान्विहायधवलेपक्षेद्वितीयाद्वयेपंचम्यांदशमी त्रयेशुभलवे
मौंजीतपःपंचके ॥ २६ ॥

याद्वयेद्वितीयातृतीययोः पंचम्यादशमीत्रयेदशम्येकादशीद्वादशीषुशुभलवेसौम्यलवेकिंकृत्वाषष्ठेंदुखलें
द्वितनुंखलैःरविभौमशनिराहुभिरिंदुनाचइतांप्राप्तांतनुंलग्नंविहायअंत्यांरिगंद्वादशरिपुभावेशुक्रंविहायरं
ध्रखगान्अष्टभावेसर्वेखगान्विहायमौंजीयज्ञोपवीतकर्मकार्याइतिमौंजी ॥ २६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मूलेतिएषुयोगेषुशिशोर्बालस्यविद्योद्यमोविद्यारंभः शुभ :एषुकेषुमुलेऽश्वेअश्विन्यांमृगपंचकेमृगार्द्रापुन
र्वसुपुष्याश्लेषासुकराद्धस्ताच्चयेहस्त चित्रास्वातिषुकर्णे श्रवणेत्रिपूर्वासुतिसृषुपूर्वासुचएषुभेषुविच्छुक्रे
ज्यार्कदिनेषुबुधसुक्रगुरुरविवारेषुपंचमकेऽब्देकिंलक्षणेपुरादिनपूर्वेतिथियुतायेअनध्यायाः रिक्ताश्चतद्रहि
तेअष्टमीनवमीत्रयोदशीचतुर्दश्यमापूर्णिमाप्रतिपच्चतुर्थ्योनिषिद्धाः त्रयोदशीचतुष्कंचसप्तम्यादिदिनत्र

**मूलेऽश्वेमृगपंचकेत्रिषुशरात्कर्णेत्रिपूर्वासुविच्छुक्रेज्यार्कदिनेपुरादि नयुतानध्याय
रिक्तोज्झितेअब्देपंचमकेशिशोरतिशुभोविद्योद्यमो ऽथैंदवेहौताशेतिसृषूत्तरासुच
धनुर्विद्यानविद्याभवेत्२७पौष्णेऽश्वेकरपंचकेचवसुभेचैलंबुधादित्रयेपुंसांपुष्यपुनर्व
सुस्थिरयुतेस्याच्छोभनंसत्तिथौ** यंचतुर्थीचतथात्या

ज्याअष्टावेतेग्रलग्रहाः १ अथऐंदवेमृगेहौताशेकृत्तिकायांत्तिसृषुउत्तरासुधनुर्विद्याश्रेष्टाभवेत्इतिवि
द्यारंभः॥ २७॥ पौष्णेइतिएषुयोगेषुचैलंवस्त्रधारणंशोभनंपौष्णेरेवत्यांअश्वेअश्विन्यांकरपंचकेहस्तादि
पंचकेहस्तचित्रास्वातीविशारवानुराधाःचपरंवसुभेधनिष्ठायांबुधादित्रयेबुधगुरुभृगुवारेरिक्तावर्जितातिथौ

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

थौपुंसांपुरुषाणांपुष्यपुनर्वसुस्थिरयुतेरोहिण्युत्तरात्रयेवस्त्रधारणंसत्तच्चकेतद्वस्त्रस्यचकेनवधानवभिर्भोगे
कृतेकोणेषुचतुष्कोणेषुमध्यत्रिकोष्ठेषुदशापाशेकोष्ठद्वयेसुरासुरनरावसंतिचतुष्कोणेसुरावसंतिमध्यकोष्ठ
त्रयेअसुरावसंतिदशापाशेप्रांतेशेषविभागेकोष्ठेनरावसंतितत्रपंकांजनादिकंपंकस्यवांजनस्यप्रथमंधारणा
त्अंकादिकंचिन्हादिकंभवतिआदिशब्देनदग्धेफाटितेशुभंनेष्टशोभनफलंज्ञेयंदेवांशेशुभंरक्षोंशे नेष्टंमनु

तच्चकेनवधासुरासुरनराःकोणेषुमध्येदशाः पाशेस्युःशुभनेष्ठशोभनफलंपंकांज
नांकादिकं २८ उद्वाहेवसुभागधेयकरणेऽग्न्याधानमिंद्राग्निभेशक्राग्नेयमृगध्रुवां
त्यगुरुभेलग्नेजलर्क्षोज्झिते ष्यांशेशोभनफं

अत्रस्त्रीणांवस्त्रसाहचर्यात्भूषणाद्यपिधारयेत्तथाचोक्तं करादिपंचकेश्विभेसपौष्णवासवे स्मृताधृतिश्च
शंखकांचनप्रवालरक्तावाससां १ सज्जनवल्लभानासत्यपौष्णवसुभेकरपंचकेषुमार्तंडभौमगुरुदानवमंत्रि
वारैःमुक्तासुवर्णमणिविद्रुमशंखदंतरक्तांबराणिविधृतानिभवंतिसिद्ध्यै १ इतिवस्त्रं २८ उद्वाहइतिउद्वाहे
विवाहकालेवसुभागेधयकरेणपि वसुधनंतस्यविभागकरणकालेपिअग्न्याधानंकर्तव्यंकइंद्राग्निभेविशा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खायांशाक्रंज्येष्ठाआग्नेयंकृतिकामृगःध्रुवाणिरोहिण्युत्तरात्रयंअंत्यंरेवतीगुरुभेपुष्येलग्नेजलर्क्षोंश्लिष्टेमीन
कर्कमकरेभ्योऽन्यलग्नेचंद्रेजलराशिरहितेकोणंत्रिकोणं ५।९ चतुष्टयानि १।४।७।१० कंटककेंद्रचतुष्टयसं
ज्ञाःसप्तमलग्नचतुर्थखभानांउपचयानिषष्ठलाभतृतीयभानिएतेषुअर्कारजीवेंदुभिःसद्भिः शेषैःशेषग्रहैःबु
धशुक्रशनिभिःउपचयस्थितैःसर्वैःअमृतिगैःअष्टमभावरहितैःअग्न्याधानंशुभाह्यैभवंत्इत्यग्न्यधानं॥ २९

चंद्रेकोणचतुष्टयोपचयगैरर्कारजीवेंदुभिःशेषैश्चोपचयस्थितैस्मृतिगैःखेटैःशुभा
ह्यैभवेत् २९ ज्येष्ठायांहरिभेमृदुध्रुवलघुष्वोजस्विभिः पाकपः क्ष्माजार्कोदयज
न्मपैः स्थिरतनौशीर्षोदयेसद्युते. ज्येष्ठायामिति एषु

योगेषुभूपाभिषेकः क्वज्येष्ठायांहरिभेश्रवणेमृदूनिमृगचित्रारेवतीमैत्राणिध्रुवाणिरोहिण्युत्तरर्क्षाणिलघू
निहस्तपुष्याश्विन्यभिजित् तेषुपाकपःतत्कालिकदशानाथः क्ष्माजोभौमः अर्कोरविःउदयजन्मपैरिति
जन्मलग्नेशोजन्मराशीशः एभिःसर्वैःओजस्विभिः बलिष्ठैः शुभस्थानस्थैर्वास्वोच्चसुहृत्स्वत्रिकोणस्व
नवांशस्थैः वातेजस्विभिः उदितैः स्थिरतनौस्थिरलग्नेवृषसिंहकुंभानामेकतमेवाशीर्षोदयेलग्ने युग्मस्त्री

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सिंहकुंभालितुलाशीर्षोदयःस्मृताःएतेषामेकतमेलग्नेसद्युतेशुभग्रहयुतेअत्रसाहिनेइतिपाठेसोमबुधगुरुभृ
गुवारेषुपरंरत्नमालायांशानिवारोप्युक्तोस्तितेनभोमार्कवारौनिषिद्धौअन्येवाराः शुभाःरिक्तांप्रोज्झ्यजनुर्ग्र
हाज्जन्मलग्नात्वाजन्मराशेरूपचये ३।६।१०।११।लग्नेत्रिषष्ठायगैःपापग्रहैःअंत्यषडष्टवर्जितशुभैः शु
भग्रहैःद्वादशषष्ठाष्टमरहितैःभूपस्याभिषेकः शुभइतितात्पर्यार्थःइतिराजाभिषेकः३०ध्यादित्येइतिभुपा

**रिक्तांप्रोज्झ्यजनुर्ग्रहादुपचयेलग्नेत्रिषष्ठायगैः पापैरंत्यषडष्टवर्जितशुभैर्भूपाभिषे
कःशुभः ३० ध्यादित्येध्रुवभेंत्यभेद्विदयितेत्वाष्ट्रद्वयेःवारुणेमैत्राश्वेरविजीवभार्ग
वदिनेचंद्रेशुभैर्वीक्षितेकुंतासिच्छुरिकाधनुः शरतनुत्राणानिकंटारिकाभुपालैरिति
हेतयोर्विधुबलेधार्याजयाप्तीच्छुभिः ॥३१॥** :लैःराजाभिःइतिएतावन्मात्राहेतयःआयु
धानिएषुयोगेषुधार्याःकिंलक्षणैःभूपालैःजयाप्तीच्छुभिःजयकांक्षिभिः ध्यादित्येपुनर्वसुद्वयेध्रुवेषुअंत्येरेव
त्यांद्विदयितेविशाखायांत्वाष्ट्रद्वयेचित्रद्वयेवारुणेशतभिषेमैत्राश्वेअनुराधाश्विन्यौएषुभेषुरवि जीवभार्गव
दिनेवारेषुचंद्रेशुभैर्वीक्षितेचंद्रेशुभेशुभग्रहैर्वाईक्षितेविधुबलेचंद्रबलेसतिकुंतःभल्लःअसिः खड्गःछुरिकाध

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नुःधनुष्यंशरःबाणःतनुत्राणंकवचंइतिहेतेयाधार्याःइत्यस्त्रधारणं ॥ ३१ ॥ हस्तेतिएषुयोगेषुयानंगमनंसत्
हस्तेंदुश्रवणाश्विपुष्यवसुभेषुआदित्यमैत्रांत्यभेआदित्यंपुनर्वसुमैत्रमनुराधा अंत्यभेरेवत्यां त्रिकुबाणपर्व
तमितास्तारास्त्यजेत्चपरंपूर्वतः प्राचीदिक्तः शाक्रद्वयंज्येष्टमूलेमंदेंदुवारौशनिसोमौप्राच्यांत्यजेत्श्रुति
षट्कंश्रवणादिषट्कंगुरुवारंयाम्येत्यजेत् अमरेज्यर्क्षपुष्यकभराहिणीशुक्रार्कौपश्चिमेत्यजेत्ज्ञोबुधःकु

हस्तेंदुश्रवणाश्विपुष्यवसुभेषूादित्यमैत्रांत्यभेसद्यानंत्रिकुबाणपर्वतमितास्तारा
श्चशाक्रद्वयंमंदेंदूश्रुतिषट्कमीज्यममरेज्यर्क्षंकभंपूर्वतःशुक्रार्कौज्ञकुजार्यमद्वय
मथार्कारार्किरिक्तास्त्यजेत् ॥ ३२ ॥

जाभौमःअर्यमद्वयंउत्तराफाल्गुनीहस्तौउदक्त्यजेत्अथअर्कारार्किरिक्ताः रविभौमशनिरिक्तास्तिथयःत्य
जेत्तथाचोक्तंतिथी श्चतुर्थीनवमी चतुर्दशींविहाय विष्टिंकरणंचगच्छतःभवंतिचामीकरवाजिवारणार
थाश्वमुख्याधनवामिवारणाः १ अन्यच्चनक्षत्रेषुपारत्यी जेत्त्वाष्ट्रयमोरगाणामर्द्धद्वितीयंगमनेजयेशुःपूर्वार्द्ध
माग्नेयमघाद्विदैवंस्वातीमतेनोशनसःसमस्तं २ सोम्यव रेशुभायात्रेतिइतियात्राप्रकरणम् ॥ ३२ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

अथशकुनान्यहविप्राइतिएतेपदार्थाःगमेदृष्टाःशुभाःस्युःएतेकेविप्राः एकाधिकाधिकाद्विजाःगावःफलंपु
ष्पंदुग्धंमणिःस्फटिकादिवज्रांताःवेश्यासमान्यवनितादधिइभोगजःहयोश्वःछत्रमातपत्रंआदर्शोदर्पणंम
धुक्षौद्रंज्वलिच्छिखीज्वलमानोवान्हिःसुरामद्यंमांसंअपक्वामिषंअस्त्रंखड्गभल्लखेटकादिकन्यामृगःएणबभ्रु
र्नकुलःचाषोनीलपक्षीमयूरःशिखंडीपूर्णघटाःपुत्रयुक्तास्त्रीसुवाक्शोभनाशीः प्रयुक्तारवाणीवाद्यंचतुर्विधं

**विप्रागोफलपुष्पदुग्धमणयोवेश्यादधीभोहयश्छत्रादर्शमधुज्वलच्छिखिसुरामां
सास्त्रकन्यामृगाःबभ्रुश्चाषमयूरपूरितघटाःपुत्रान्वितास्त्रसुवाग्वाद्यंचामरधौतव
स्त्ररजकादृष्टागमेस्युःशुभाः ॥ ३३ ॥**

ततंवीणादिकंप्रोक्तंसन्नद्धंमुरजादिकम्घनंतालादिकंज्ञेयंसुषिरंवंशपूर्वकं १ एतेषांमध्यादेकतमंवाद्यंचाम
रंवायुव्यजनंधौतानिवस्त्राणियत्पार्श्वेएवंविधोरजकःएतेपदार्थाः अन्यच्चसुवाक्वेदध्वनिरपिग्राह्यः वाद्य
ध्वनिरपितथामृदंगादिघोषःश्रेष्ठादर्शनंनकुलाचाषमयूराणामपिश्रेष्ठंछागोभरद्वाजःपक्षीदृष्टःशुभः॥ ३३

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

काष्ठमितिएतेपदार्थाःगमेगमनेदृष्टाःनोशुभाः एतेकेकाष्ठंइंधनादिचर्मउपानदादितृणंघासादिअहिःसर्पः तूलंकार्पासादिलवणंपंचविधंलवणंकाललवणंसैंधवंसौवर्चलम्सामुद्रम्यद्यप्पैषधमध्येएतेषामंतर्भावः त थापिजवक्षारसाजिक्षारावौषधमध्येग्राह्यौअस्थिदंतादिअंगारःशांताग्निकाष्ठांगारःतैलंसर्वमपि वंध्यावानि

काष्ठंचर्मतृणाहितूललवणास्थयंगारतैलंगुडोवंध्यारीःकलिमुक्तकेशवसनाभ्य
क्तौषधक्लीबविट् तक्रंपंकवसार्द्रवस्त्रजटिलश्यामान्नमुंडक्षुतंप्रावृट्दीनसुमत्तवां
तविगलन्दुष्टोक्तयोनोशुभोः ॥ ३४ ॥

ताअप्रसूतास्त्रीअभ्यक्तोनरःतैलाभ्यक्तःऔषधंचूर्णगुटिकादिक्लीबःषंढःविट्पुरीषं तक्रंपंकःकर्दमः वसाप शूनांचर्मांत्रादिआर्द्रंवस्त्रंयस्यसः आर्द्रवस्त्रःजटिलोजटावान्श्यामान्नंमाषमुद्गतिलादिमुंडः क्षपणकः क्षुतं छिक्काप्रावृट्संन्यासीदीनःसुमत्तःक्षीबःत्रांतोवमन् विगलन् पतन्दुष्टोक्तयोमायाहिक्कयास्यसीति नोशु भाःइत्यपशकुनाः ३४ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मासइति एतेषुमासेषुगृहारंभणंवास्तुप्रारंभणंकर्तव्यंकफाल्गुनमार्गमाधवनभः पौषेफाल्गुनः प्रसिद्धः मा
र्गोमार्गशीर्षः माधवोवैशाखःनभाःश्रावणःपौषः प्रसिद्धःएतेष्वेवमासेषुगृहारंभःतदुक्तंवास्तुशास्त्रेचैत्रेशो
ककरंगृहादिरचनंस्यान्माधवेऽर्थप्रदंज्येष्ठेमृत्युकरंशुचौपशुहरंतद्वद्धिदंश्रावणेशून्यंभाद्रपदेऽश्विनेकलिक
रंभृत्यक्षयंकार्तिकेधान्यंमार्गसहस्ययोर्दहनभीर्माघेश्रियःफाल्गुने १ ध्रुवेषुरोहिण्युत्तरासुइंदौमृगेईज्यभेपु

**मासेफाल्गुनमार्गमाधवनभःपौषेध्रुवेंद्वीज्यभेहस्तस्वातिवसुद्वयेशनिभृगुज्ञेज्ये
गृहारंभणंद्वारंप्रक् तिमिमेषकौर्पिषुशुभंयाम्यंनृयुग्मांगनानक्रेपश्चिममुक्षतौ
लिकलशेकर्काश्विसिंहेउदक् ॥ ३५ ॥**

ष्येहस्तस्वातिवसुद्वयेधनिष्ठासतभिषे शनिभृगुज्ञेज्यवारेमंदशुक्रबुधगुरुवारेषु गृहारंभणंकार्यं तिमिमे
षकौर्पिषुराशिषुसत्सुमीनमेषवृश्चिकेषुएतेषांराशीनांप्राग्द्वारंगृहंसत् नृयुग्मंमिथुनांगनाकन्यानक्रेमक
रेएतेषांयाम्यद्वारंगृहंसत् उक्षतौलिकलशेवृषतुलाकुंभेपश्चिमद्वारंसत्कर्केअश्विधनुषिसिंहेषुउदग्द्वारं
गृहंसत् ॥ ३५ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सिंहादितिइहालयेगृहेसत्।सिंहात्रिषुतिसृषुसंक्रांतिषुहरदिशःईशानकोणतः सव्यंसव्येनशेषस्यशेषनाग
स्याननंपृष्टंपुच्छंभवेत्अपरंशून्यंतच्छून्यदिशिरवातंशुभंसिंहकन्यातुलासंक्रांतिषुशेषस्येशानकोपणेमुखं

सिंहात्रित्रिरिहालयेहरदिशःकोणेषुसव्यंभ्रमेच्छेष
स्याननपृष्ठपुच्छमपरंशून्यंचखातेशुभम्॥ ॥

आग्नेय्यांपृष्टौनैर्ऋतौपुच्छंवायव्येशून्यंतत्रखातंकर्त्तव्यंएवंवृश्चिकादिषुतिसृषुसंक्रांतिषुवन्हिकोणेमुखं नै
र्ऋतिकोणेपृष्ठंवायव्येपुच्छंईशानेखातः एवंकुभादितिसृषुनैर्ऋतौमुखंवायव्येपृष्ठंईशानेपुच्छंआग्न्येय्यां

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खातः एवंदेवगृहेमीनास्त्रयंत्रयंगणनीयंजलाशयेमकरादेवमेवगणनीयंतथाचमुहूर्तचिंतामणौदेवालयेगे
हविधौजलाशयेशेषाननंशंभुदिशः क्रमेण मीनार्कसिंहार्कमृगार्कतस्त्रिभेखातेमुखात्पृष्ठादिक्शुभाभवे
त् १ दैवज्ञवल्लभेपिऐं-द्यांशिरोभाद्रपदात्रियेचयाम्येतुमार्गात्रितयेहिवक्रंतपस्यमासात्रिषुपश्चिमायां ज्येष्ठा

मीनाद्दव गृहेपसव्यवृषभाद्वेद्यांचचापादगुः सव्यं
पूर्वदिशः क्रमेणतमसिद्वारंनसत्सन्मुखे ॥ ३६ ॥

दिमासात्रितयेप्युदक्स्यात् इतियत्कन्यादिगणनाकृतातद्वास्तुशास्त्रोक्ता प्राच्यांनागमुखंबुधैर्निगादितं
भाद्राश्विनेकार्तिके मार्गात्फाल्गुनशुक्रतस्त्रिषुमुखंयाम्येजलेचोत्तरे क्षेत्रऽष्टाष्टविभाजितेदिनकराद्वारा
ल्लिखेत्कोष्टकान्शन्यंगारकयोश्चतत्रफणिनः शारीरितंनोखनेत् इतिराजवल्लभोक्तं ॥ ३६ ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	र.	इशान		आग्नि	इशाने		आग्नि	इशाने		आग्नि	इशाने		आग्न		पूर्व	
								५		८	२		११	१२		३	१०		१		९	
चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	र.	चं.	६		९	३		१२	१		४	११		२		१०	
								७		१०	४		१	२		५	१२		३		११	
मं.	बु.	गु.	शु.	श.	र.	चं.	मं.													उत्तर	राहु	दक्षि
									गृह			वेद्यां			देवा			जला		६		१२
बु.	गु.	शु.	श.	र.	चं.	मं.	बु.		खात			त						लय		७	दश	१
												खात			लय					८		२
गु.	शु.	श.	र.	चं.	मं.	बु.	गु.	वाव्य		नैर्ऋत	वाव्य		नोर्ऋ	वाव्य		नौर्ऋ	वाव्य		नौर्ऋ		प०	
								२		११	५		८	९	९	६	७		४		३	
शु.	श.	र.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	३		१२	६		९	१०	१०	७	८		५		४	
								४		१	७		१०	११	११	८	९		६		५	
श.	र.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.															
								देवा	लयगृ	हावि	धौज	लाश	येवेदि	काया	शेष.	स्या	ननंशं	भुदि	शतः	क्रमेण		
र.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	र.															

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पूर्वास्येनिखखातकंयमदिशास्येखातमीशानकेआग्नेप्यांखननंचपश्चिमदिशावल्केतथैवोत्तरे वल्केनैर्ऋति
कोणकेचखननंवाशंकुसंस्थापनमित्युक्तिवशात्परंचभाद्रपदः श्रावणःपूर्णिमातस्तदातुसिंहसंक्रांतिसंभ
वात्रामदैवज्ञादिभिर्मुहूर्तचिंतामणौसिंहादितोगणनाकृताअथवृषभात्वृषभराशितो ऽपसव्यंवामभ्रमेण
गणनावेद्यांविवाहवेद्यांमंडपवेद्यांवाश्रौताधानवेद्यांखननमुक्तंअन्यच्चवृषाद्वेद्यांगृहेसिंहात्तिकर्मीनात्सुराल
येसृष्ट्यांसंचरतेनागोवेदीरुद्रालयंविना १ अत्रखातेबहवोभ्रमंतिवलनंचकुर्वंतिराजवल्लभोक्तंचतुःषष्टिको

याम्योदक्प्रथमालितौलिवृषभेद्वारंसतीनेशुभं प्राक्पश्चाद्घटसिंहकर्किमकरेथोवा
स्तुकुंभेर्कभात्

ष्टगतंभौमशानिगतफणिनः शरी
रेनो खनेत्अत्रसिंहादित्रयेपूर्वमुखेनागेवायव्येशून्यमायाति उत्तराभिमुखेनैर्ऋतिकोणे शून्यमायाति
इत्यलंचापाद्धन्वर्कात्रयेप्यगुःराहुःपूर्वादिशः सकाशात्क्रमेणभ्रमतितमसिराहौसन्मुखंद्वारंनसत् इति
गृहारंभः ॥ ३६ ॥ याम्योदगितिप्रथमालितौलिवृषभेप्रथमोमेषःअलिर्वृश्चिकःतौलिः तुलावृषश्चएषां
समाहारः तत्रराशिषुइनेसूर्येगतेसतियाम्योदक्द्वारंशुभंघटसिंहकर्किमकरइनेगतेसतिप्राक्पश्चाद्द्वारं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गृहंशुभंएतेनवत्सः कथितः वत्सः पूर्वादिषुदिक्षुकन्यादितस्त्रयेत्रयेवत्सोवसतिगृहेषुसन्मुखपृष्ठतोनसत्
उक्तंच अग्रतोहरतेआयुःपृष्ठतोहरतेधनंवामदक्षिणयोर्वत्सेगृहद्वारंसुशोभनं १ अथोवास्तुकुंभेवास्तुकल
शेअर्कभात्षष्ठात्धिष्ण्यात्अष्ठसुभेषुगृहप्रवेशः अथोअथवाद्वाविंशतितः नक्षत्रात्षट्सुप्रवेशःशुभःसत्
खेटेशुभग्रहेदशमस्थितेस्थिरराशिलग्नेद्व्यंगोदयेद्विस्वभावलग्नेताद्युतेशुभगृहयुतेलग्नेसतिगृहारंभः कार्यः

षष्ठादष्टसुभेषुसद्गृहमथोद्वाविंशतेःषट्शुभाःसत्खेटेदशमस्थितेस्थिरगृहंद्व्यंगो
दयेसद्युते३७द्वाश्वक्रंरविभाद्युग४द्वि२जलधि४द्व्य२ ब्धि४द्वि२वेद४द्वयं२शे
षंशीर्षभुजोर्ध्वकोणगणनान्मध्योर्ध्वपार्श्वद्वयं

३७ द्वाश्वक्रमितिरविभाद्वाश्वक्रंशीर्षभुजोर्ध्वमस्तकस्वशाखोर्ध्वकोणशाखाकोणगणनादयुगाद्विजलधि
व्यब्धिद्विवेदद्वयंशेषंलिखेत्तत्रमध्योर्ध्वपार्श्वद्वयेसत्कोणेषु अधरगतकोणेषुचेद्गृहारस्थापनसमयेसमा
यातिततोर्ध्वसंभवेत्अधोदेहल्यांधनहानिः स्यात्अथचरभांशार्काररिक्ताः कुहूममावास्यांत्यत्तकावामेऽ
र्केसतीअत्रगृहेवासःकर्त्तव्यः क्रमृदुध्रुवेज्यहरिभद्वंद्वेऽनीलेमृदूनिचित्रारेवत्यनुराधाः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

ध्रुवाणिरोहिण्युत्तराणिइज्यंपुष्पंहरिभद्वंद्वंश्रवणधनिष्ठेअनिलेस्वातौवामार्कस्तुबहुधाप्रोक्तः एकप्रकारस्तु
कार्शानवात्सप्तसप्तनक्षत्राणिचतुर्दिक्षुलिखेत्तत्रधिष्ण्येरविर्भवेत्द्वितीयप्रकारस्तु दग्धादिगुप्तारविणा
प्रभुक्तायस्यारविर्यास्यतिधूमितासादिप्तार्कयुक्तारजनीभवांत्ययामार्धतोयाममितागतिःस्यात् १ तृतीय
प्रकारस्तुलग्नकुंडलिकायांलग्नद्वितीयद्वादशेषुयोग्रहःसपूर्वगःएकादशदशमनवमेषुदक्षिणःअष्टमसप्तमष

सत्कोणाधरगेनचाथचरभांशार्कारिक्ताकुहूंवामेऽर्केथमृदुध्रुवेज्य हरिभेद्वंद्वेच
वासोऽनिले३ ८ द्वीशेमूललघुध्रुवेमृदुचरेपैत्र्येहलारंभणंत्यक्त्वामंदकुजौहरि
द्युसहितांरिक्तांचपर्वाष्टमीं

ष्ठेषुपश्चिमगःपंचमचतुर्थतृतीयेषूत्तरगःएवंक्रमेणरविमानयंतिइतिगृहप्रवेशः ३ ८ द्वीशेइतिद्वीशेमूललघु
ध्रुवेमृदुचरेपैत्र्येहलारंभणंकेतेद्वीशेविशाखायांमूलंप्रसिद्धंहस्तपुष्पाश्वाभिजित्ध्रुवाणिरोहिण्युत्तरात्रया
णिमृदूनिचित्रारेवत्यनुराधाःचरभानिस्वातीपुनर्वसुश्रवणधनिष्ठाःपैत्र्यंमघाएतेषुऋक्षेषुहलारंभणंहलप्रव
हणंकार्यंमंदकुजौवारौद्वादशीसहितांरिक्तांपर्वणीपूर्णिमामावास्यौअष्टमींचत्यक्त्वा अथतच्चक्रेहलचक्रे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रवेःसूर्यस्यभुक्तभात्गणनाकार्यात्रित्रीणिइषवःपंचत्रित्रीणिबाणाः पंचत्रयंत्रीणित्रीषुत्रीणिपंचऋक्षेषुन
क्षत्रेषुफलंशुभमशुभंज्ञेयंइहगमनेआशाशूलपूर्वदिक्शूलंवारशूलंत्यजेत्इतिहलारंभः ३९ मैत्रेतिएषुयो
गेषुबीजवापनंसत्केषुमैत्रे अनुराधायांअंत्येरेवत्यांवसुभेधनिष्ठायांकरत्रयेहस्तचित्रास्वातौमघायांमूलेअ

तच्चक्रेरविभुक्तभाद्गणनयात्री३षु५त्री३बाण५त्रयं३त्री३ष्वृ५क्षेष्वशुभंशुभंफ
लमिहाशाशूलपूर्वंत्यजेत् ३९ मैत्रांत्येवसुभेकरत्रयमघामूलाश्विचांद्रेध्रुवेपुष्पे
सत्स्वलुबीजवापनमहेश्चक्रेखर्भुक्तभात् त्रिस्त्रिर्मूर्ध्निगलेनशोभनफलेतुंदेर्कता
राःशुभाःपुच्छेन्यत्रचतुष्कपंचकइमेबीजोप्तिकालेखले ॥ ४० ॥

श्विन्यां चांद्रेमृगेध्रुवेरोहिण्युत्तरासुपुष्पेअहेश्चक्रेसपार्कारचक्रेखेभुक्तभात्त्रिस्त्रिर्मूर्ध्निगलेत्रीणिमूर्ध्नित्री
णिगलेशोभनफलेनतुंदेजठरेअर्कताराद्वादशाधिष्ण्यानिशुभाः पुच्छेऽन्यत्रचतुष्कपंचकेपुच्छेचतुष्कंअ
अन्यत्रबहिःपंचकंइमेबीजोनिकालेखलेत्रभवतःइतिबीजोप्तिः ॥ ४० ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

पौष्णेइतिएषुयोगेषुऔषधंसत्एषुकेषुपौष्णेरेवत्यांअश्वेअश्विन्यांअदितिभद्वयेपुनर्वसुपुष्पेशशिभेमृगेह
स्ताच्चयेहस्तचित्रास्वातौकर्णात्रयेश्रवणधनिष्ठाशतभिषक्मैत्रेअनुराधायांकोणपभेमूलेकिंकृत्वारिक्तार्क
जान्त्यक्त्वाऔषधंसद्भवतिइतिशेषःतस्यरोगिणःस्नानंचरभांगयोःचरभेषुस्वात्यादित्यहरित्रयेचरलग्नेमेष
कर्कतुलामकरेषु इनकुजेसूर्यभौमवारेरिक्तासुतिथिसुकृष्णदलेकृष्णपक्षेअत्रापिशुभचंद्रेरत्नमालायांयदु

**पौष्णेश्वादितिभद्वयेचशशिभेहस्ताच्चकर्णात्रयेमैत्रेकोणपभेसदौषधमथत्यक्त्वाच
रिक्तार्कजान्तत्स्नानंचरभांगयोरिनकुजेरिक्तासुकृष्णेदलेशुक्रेंदुध्रुवसार्पपौष्णापि
तृभादित्यानिलर्क्षेत्यजेत्४१घोराक्रूररवौलघूडुशशिनिध्वांक्षमिहोदर्यथोक्षोणीजे
चरभेमृदुज्ञादिवसेमंदाकिनीज्येध्रुवे**

क्तं रिक्तातिथौचंद्रबलेविहीने इत्यत्रचंद्रबले स्वकीयेनैसर्गिकबलेक्षीणचंद्र इत्यर्थः तत्रशुक्रवारंचंद्र
वारंध्रुवभानि सार्पमाश्लेषां पौष्णं रेवतींपितृभंमघां आदित्यं पुनवसुं अनिलर्क्षंस्वातींत्यजेत् इत्यौष
धरोगिस्नानं ॥ ४१ ॥ घोरेति क्रुरेषुरविवारेयासंक्रांतिःसाघोराभवतिलघूडुषुशशिवारेध्वांक्षीभवतिक्षो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

णीजेभौमवारेचरभेषुयासंक्रांतिःसामहोदरीभवतिमृदुभेषुज्ञादिवसेयासंक्रांतिः सामंदाकिनीभवतिइज्ये
गुरौध्रुवभेषुयासंक्रांतिः सामंदाभवतिमिश्रभेसितेयासंक्रांतिःसामिश्राभवतितीक्ष्णभेषुशनिवारेयासंक्रां
तिःसाराक्षसीनाम्नीभवतिएवमत्रयुगपद्वारभयोगेसंपूर्णनामद्वयोःअन्यथाखेकवारवशाद्भिन्नंनामतदानाम
द्वयंभवतिक्रमेणसप्तापिसंक्रांतयः शूद्रवैश्यचौरक्षत्रियद्विजपशुम्लेंछानांसाशुभाभवतिघोराशूद्रान्सुखय
मंदामिश्रसितेचमिश्रकथनातीक्ष्णार्कजेराक्षसीश्रेष्ठाशूद्रकवैश्यचौरनृपविट्पश्वंत्य
जानांक्रमात् ४२ द्यंगर्क्षेषडशीतिवक्रनयनंसौम्यंमृगेचोत्तरानाड्यःषोडशपुण्यदा
श्चविषुवन्मेषेतथा तौलिनि
तिध्वांक्षीवैश्यान्सुखयाति महोदरीचौरान्सुखयतिमंदाकिनीनृपान्सुखयाति मंदाद्विजान् सुखयातिमि
श्रापशून्सुखयाति राक्षस्यंत्यजान्सुखयाति ४२ द्यंगर्क्षेइति द्यंगर्क्षेद्विस्वभावराशौयासंक्रांतिस्तस्याः
षडशीतिवल्क्रंद्विस्वभावराशयोमिथुनकन्याधनुर्मीनाः एताः षडशीतिमुखाभिधाः मृगेमकरेयासंक्रांतिः
तत्सौम्यायनंभवति अत्रपंचसंक्रांतिषुउत्तराःसंक्रांतिकालात्पराःषोडशनाडयोघाटिकाःपुण्यदाः इदंसा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

धारणेनकथितंपूर्वतोपिपरतोपिसंक्रमात्पूण्यकालघटिकास्तुषोडशोतिवचनात् अन्यथाअनयोर्विशेषउ
क्तःब्रह्मवैवर्त्तादौअतीतानागतेपुण्येहेउदद्दाक्षिणायने त्रिंशत्कर्कटकेनाड्योमकरेतुदशाधिकाइतिमकरेच
त्वारिंशत् घटिकाउक्ताःमेषेतथातौलिनितुलायांसक्रांतिषुविषुवत्यांतत्रमध्याः पुण्यतमाःविशेषवचनात्
दशप्रोक्ताःवर्त्ततेवर्त्तमानेतुलामेषेनाड्यस्तुभयतोदशोतिवचनात्स्थिरेस्थिरराशौवृषसिंहवृश्चिककुंभसंक्रां
**मध्याःपुण्यतमाःस्थिरेहरिपदंयाम्यायनंकर्कटेपूर्वाः पुण्यतमाश्चतत्रातिलयुग्धान्यं
घृतंचार्पयेत् ४३ द्यादित्यश्विकरत्रयेचकरिणांकर्माथपौष्णद्वयेस्वातीज्यादितिभे
करेमृगवसुद्वंद्वेतथावाजिनाम्**

तिषुहरिपदंभवतिकर्कटेयाम्यायनंभवति तत्रपूर्वाः संक्रांतितः प्राक्त्रिंशन्नाड्यः पुण्यदाः तत्रसंक्रम
कालेतिलानधान्यंघृतंअर्पयेत् तथाचोक्तं संक्रांतौयानिदानानिहव्यकव्यानिभारततानितान्युपतिष्ठंति
पितृणामक्षयायचेतिव्यासः १ इतिसंक्रांतिः ४३ द्यादित्येतिएषुयोगेषुकरिणांहस्तिनांकर्मआरोहणान
यनशिक्षादिकर्मकर्त्तव्यंकेषुआदित्याद्दिः द्यादित्यंपुनर्वसुपुष्येतत्रअश्विकरत्रयेअश्विन्यांहस्तात्रयेहस्ताचि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्रास्वातौकरिणांहस्तिनांकर्मकुर्यात्अथपौष्णद्वयेरेवत्यश्विन्योःस्वातौईज्येपुष्येअदितिभेपुनर्वसौकरहे
स्तेमृगेमृगशीर्षेवसुद्वंद्वेधनिष्ठाशतर्क्षयोः वाजिनांकर्मकुर्यात्आनयनारोहणादिशिक्षाकर्मकुर्यात्शक्रेज्ये
ष्ठायांअर्केहस्तेवसुभद्वयेधनिष्ठाशतभिषक्दितियुगेपुनर्वसुपुष्येद्वीशेविशाखायांअश्विन्यांपौष्णेरेवत्यांग
वांगोवृषाणांआनयनादिक्रयविक्रयइत्यादिगोदमनादिकर्मकुर्यात्कर्णेश्रवणेध्रुवेषुरोहिण्युत्तरासुपर्वणोः

**शाक्रेर्केवसुभद्वयेदितियुगोद्वीशाश्विपौष्णेयगवांनो कर्णध्रुवपर्वपक्षकदलेत्वाष्ट्रेच
रिक्तार्कयोः॥४४॥ चक्रेश्वेशिरसित्रयंसुखकरंवक्त्रेत्रयंमानदंवृत्ध्यैपंचत्द्वदिस्थभा
निचरणेष्वष्टौतुदुष्टानिच** दर्शपौर्णमास्योःपक्षकदलेअष्टम्यांत्वाष्ट्रेचित्रायांरिक्तातिथौअर्कवा
रेपशूनांपूर्वोक्तकारितुतुरंगगवांकिमपिकार्यंनकार्यंतथाचोक्तंचित्रोत्तरावैष्णवरोहिणीषुचतुर्दशीदर्शादिना
ष्टमीषुस्थानप्रवेशंगमनंविदध्याद्धीमान्पशूनांनकदाचिदेव ४४ चक्रेइतिअश्वेचक्रेअश्वाकारचक्रेसूर्य
र्क्षाद्भत्रयंशिरसिदेयंअत्रमुहुर्तेसुखकरंततस्त्रयंवक्त्रेमुखेमानदंभवतिततः त्द्वदिपंचभानिवृत्ध्यैवाहनवृत्ध्यै
भवंतिचतुरश्वरणेषुततोष्टभानिदुष्टानिभवंतिपुच्छेचतुष्टयंस्वक्षयकृद्धननाशाद्भवतिपृष्ठेचतुष्कंमृतिनिमि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

त्तंभवतिइतिसूर्यभाद्दिनभावधेः फलंकेचनवदंतिकेचनवाहर्क्षतःअश्वस्यनामनक्षत्राद्दिनभावधेःफलंवदं
तितुनरपतिजयचर्चायांयुद्धसमयेशनिस्थितिविलोकनार्थेतुरंगभाल्लिखंतिअत्रतुसूर्यभादेवगणनाकार्या
इतिकरिवाजिगोकर्म ४५ सौम्येतिएषुयोगेषुउष्ट्रकर्मसत्एषुकेषुसौम्येमृगेपौष्णयुगेरेवत्यश्विन्योःकरेह
स्तेअदितियुगेपुनर्वसुद्वयेद्वीशेविशाखायांधनिष्ठाद्वयेशतभिषक्पूर्वासुतिसृषुइंद्रयुगेज्येष्ठामूलयोःउष्ट्रस्य
पुच्छेस्वक्षयकृच्चतुष्टयमथोपृष्ठेचतुष्कंमृतौसूर्यर्क्षाद्दिनभावधेःफलमिदंवाहर्क्षतः के
चन ४५सौम्येपौष्णयुगेकरेदितियुगेद्वीशेधनिष्ठाद्वयेपूर्वास्विंद्रयुगेसदुष्ट्रमहिषीक
र्माथमंथानकंमूलेपौष्णकरत्रयेध्रुवमृगेमैत्रेश्विभेवासवेतोयार्चाशाशिजीवभार्गवदि
नेमूलेकरेवैष्णवे ४६ दतिबंधनक्रयविक्रियादिकार्यंमहिषीआनेयादोत्द्याअथमंथानकंदधिमंथन
मुहूर्तःमूलेपौष्णेरेवत्यांकरत्रयेहस्तचित्रास्वातौध्रुवाणिरोहिण्युत्तराणिमृगेमैत्रेअनुराधायांअश्विभेवासवे
धनिष्ठायांदधिमंथनस्यनविनारंभःकार्यःअथतोयार्चाप्रसूताभिःस्त्रीभिःजलमातृणांपूजाकार्यासातोयार्चा
इदुगुरुभार्गववारेषुमूलभेहस्तेवैष्णवेश्रवणेअन्यत्रकुलाचारादपिपूजाइत्युष्ट्रमहिषीमंथानतोयार्चाः४६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मासेइतिएषुयोगेषुकूपविधिःश्रेष्ठःएषुकेषुफाल्गुनपौषमाधवनभोमार्गेमासेमाधवोवैशाखः नभाः श्राव
णःमार्गःमार्गशीर्षःतत्रअष्टमींद्वादशींरिक्तांप्रोज्झ्यत्यक्त्वाशशीचंद्रःज्ञोबुधःजीवोगुरुःएषांदिवसेवारेहस्त
भेपैत्र्येमघायांध्रुवेरोहिण्युत्तरात्रयेषुपुष्येमैत्रेऽनुराधायांवसुद्वयेधनिष्ठाशतभिषक्द्वयेशनिबुधेज्यर्क्षे शनिबु
धगुरूणांऋक्षेराशौतनौलग्नेकर्किणिलग्नेसौम्यखचरैःसौम्यग्रहैः केंद्र १।४।७।१० त्रिकोणे ५।९ स्थितैःकू

मासेफाल्गुनपौषमाधवनभोमार्गेष्टमींद्वादशींरिक्तां प्रोज्झ्यशशिज्ञजीवदिवशेह
स्तेथमैत्रेध्रुवेपुष्येमैत्रेवसुद्वयेशनिबुधेज्यर्क्षेतनौकर्किणिश्रेष्ठः कूपविधिश्चरस्यौम्य
रखचैरःकेंद्रत्रिकोणस्थितैः४७ग्रामाद्वायुहुताशराक्षसदिशस्त्यक्त्वांबूकूपंखनेतच्च
क्रेऽर्कभतस्त्रिकंक्रमगतंमध्येंद्रदिक्तोलिखेत्चंद्रर्क्षावधिमध्यसौम्यवरुणाग्नेयाः शु
भाःपादपारोपेपुष्यमृदुध्रुवाश्विशतभंद्वीशंसमूलंकरः४८ पंखननारंभःकार्यः ४७ ग्राम
दितिग्रामात्वायुकोणाग्निकोणराक्षसकोणात्त्यक्त्वाराक्षसंनैऋतिकोणंअंबुकूपं जलभरणार्थंकूपंखने
त्तत्चक्रेकूपचक्रेऽर्कभतःसूर्यभात्त्रिकंत्रिकंमध्येंद्रदिक्तोपिक्रमगतंलिखेत्तत्रमहूर्तनक्षत्रावधिगणन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कार्यामध्यसौम्यवारुणाःज्ञेयाःशुभाःमुहूर्तनक्षत्रंमध्येआयातितच्छुभंवासौम्यदिशिउदक्श्रेष्ठंवरुणादिक्
पश्चिमायांश्रेष्ठंआग्नेयकोणेपिश्रेष्ठंअथपादपारोपेवृक्षारोपणेपुष्यःश्रेष्ठः मृदूनिचित्रारेवतीअनुराधामृगः
श्रेष्ठानिध्रुवभानिरोहिण्युत्तराणिआश्विनीशतभंशततारःहीशंविशाखामूलेनसहकरःहस्तःएषुवृक्षाः रोप
णीयाबीजवापोवृक्षस्यकार्यःइतिकूपद्रुमाः ॥ ४८ ॥ मैत्रेतिएषुयोगेषुचहरेःस्थापनंस्यात्कमैत्रेनुराधायां
**मैत्रेपौष्णलघुध्रुवादितिमृगेकर्णद्वयेस्याद्धरेर्वाग्देव्यागणनायकस्यफणिनांकर्णद्वये
पुष्यभेरिक्ताविष्टिकुजान्विहायनवधीकेंद्रायसंस्थैःशुभैःपापैः षड्त्रिभवस्थितैर्ग्रहग
स्येज्येणवेस्थापनं ॥ ४९ ॥** पौष्णेरेवत्यांलघुषुभेषुहस्तईज्यः
पुष्यःआश्विनीअभिजित्सुध्रुवेषुरोहिण्युत्तरासुअदितिभेपुनर्वसौमृगेमृगशीर्षेकर्णद्वयेश्रवणधनिष्ठयोः ए
षुहरेः प्रतिष्ठावाग्देव्याः सरस्वत्याः वाग्देव्याभगवत्याः सरस्वत्याः गणनायकस्यगणेशस्यफणिनांक
र्णद्वयेश्रवणे धनिष्ठायां पूषभेरेवत्यांग्रहगणस्यख्यादीनांशनिपर्यंतानांप्रतिमादिस्थापनंइज्येपुष्येध्रुवेरो
हिण्युत्तरात्रये चतुर्षुध्रुवभेषुतत्प्रतिष्ठायांग्रहयोगानाहनव ९ धी ५ केंद्र १।४।७।१० आय ११ संस्थैः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

शुभैःपापैःषाड्भीः६।३ भव११ स्थितैःकिंकृत्वाप्रतिष्ठापनंकुर्यात्रिक्ताविष्टिकुजान्विहायरिक्ता४।९।१४
विष्टिर्भद्राकुजमंगलवारंविहायप्रतिमानप्रतिष्ठापनंकार्यं इतिदेवप्रतिष्ठा ॥ ४९॥पौष्णेइतिएषुभेषुनृत्या
रंभणंसत्कपौष्णेरेवत्यांपुष्येवसुद्वयेधनिष्ठाशतभिषक्रविभेहस्तभेमैत्रेनुराधायांउत्तरासुतिसृष्वापि इंद्रभे
ज्येष्ठायां नृत्येनृत्यारंभःसत्नटीनांवानटानांनृत्यशालायांनृत्यारंभणेमुहूर्तावलोकनंलघुभेषुहस्भतपुष्या

पौष्णेपुष्यवसुद्वयेचरविभेमैत्रोत्तरास्विंद्रभेसन्नृत्यंनृपतीक्षणंलघुमृदु श्रीशद्व
येसद्ध्रुवेशस्तंसेवकरक्षणंस्थिरतनौवारेशेनेर्भेध्रुर्वपूर्वार्द्राहिमघेंद्रमूलशतभेया
म्येशुभश्चासवः ॥ ५० ॥

श्विन्यभि

जित्मृदूनिमृगशीर्षचित्रारेवत्यनुराधाःश्रीशद्वयेश्रवणधनिष्ठायांसध्रुवेरोहिण्युत्तरात्रयंध्रुवभसहितेनृपती
क्षणंनृपावलोकनंसत्स्थिरतनौशनेर्वारेध्रुवभेषुसेवकरक्षणंशस्तंपूर्वासुतिसृषुआर्द्रायांअहिःसर्पः मघायां
इंद्रज्येष्ठायांमुलेशतर्क्षेशततारकायांयाम्येभरण्यांआसवःशुभःआसवशब्देनद्राक्षासवोलवंगासवोमधुका
सवोपिग्राह्यःराज्ञामुपयोगित्वात्तत्संधानेमुहूर्तावलोकनंरत्नमलायामापिमद्यारंभाधिष्ण्यान्यादावुक्तानि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तथाचरौत्द्योपिच्येवारुणेपौरुहूतेयाम्येसार्द्धेनैर्ऋतेचावधिष्ण्येपूर्वाख्यासुत्रिष्वपिश्रेष्ठउक्तोमद्यारंभः काल
विद्भिःपुराणैः १ इतिनृत्यनृपेक्षासेवामद्यारंभः ५ • पौष्णाश्वेतिएषुयोगेषुपुंश्चल्याःपुरुषांतरवांच्छिन्याःपुन
रुद्वह्योविधवायाः परनरेणसंबंधोयंएषुकेषुपौष्णेरेवत्यांअश्विन्यांअनिलेखातौहस्तेमैत्रेऽनुराधायांवसुभेध
निष्ठायाआरेभौमवारे अर्केरविवारेजीवेगुरुवारेभृगौशुक्रवारेतत्रविधुबलेद्वयोश्चंद्रेशुभेसतिरिक्ताकुयोग

**पौष्णाश्वानिलहस्तमैत्रवसुभेष्वारार्किजीवेभृगौपुंश्चल्याःपुनरुद्वहोविधुबलेरि
क्ताकुयोगोज्झितेतच्चक्रेरविभात्त्रिकंक्रमगतेमध्येंद्रद्रिक्तोलिखेदाग्नेयीनशुभानि
लाचविषयंज्ञात्फक्तधर्मंश्रयेत् ५१** व्यतीपातवैधृतिमृत्युकारणयमघंटाघैःउज्झितेरहितेत
च्चक्रेपद्चक्रेअर्कभात् त्रिकंक्रिकंमध्येंद्रादिक्तः क्रमेणलिखेत्तत्रमुहूर्तनक्षत्रंआग्नेय्यांशुभंनअनिलेवायु
कोणेपिशुभंनअन्येषुदिग्विभागेषुमुहूर्तभंश्रेष्ठंज्ञेयंविषयोदेशःज्ञातिःस्वकीयोवर्णःक्रमेणज्ञातिस्तयोक्तो
धर्मःतंश्रयेत्तथाचोक्तंनशास्त्रदृष्ट्याविदुषाकदाचिन्नोलंघनीयाःकुलदेशधर्माःमूलंहितेषांच्युतवेदशाखा
महानधर्मःस्थितिभंगदोषात् १ इतियत्कुलेविधवायाःपुनरुद्वहउचितस्तत्रैवदेशेधर्मेतैरेवपूर्वोक्तयोगैःकार्यः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

इतिवृषलीमुहूर्तः५१लाभेइतिअखिलाग्रहाःनवापिग्रहाःलाभेएकादशस्थानेलाभकृतोभवंतिपंगुःशनिः
कुजःभौमःषडनुजेषष्ठेतृतीयेशुभःअर्कःसूर्यःसखेषडनुजेदशमसहितेषडनुजेसूर्यः ३।६।१० श्रेष्ठः शशी
त्र्याद्यास्तारिखगःचंद्रःतृतीयःआद्यःप्रथमःअस्तःसप्तमःअरिःषष्ठःखगःदशमश्रेष्ठः३।१।७।६।१० विद्बु
धःव्ययाख्यंद्वादशगेहंत्यक्त्वासमे २।४।६।८।१० भृगुःषट्खास्तान्यंयथातथाषष्ठदशमसप्तमगः शुक्रो
नेष्टःअन्येषुसर्वभावेषुश्रेष्ठः१।२।३।४।५।८।९।११।१२ईज्यःगुरुःअस्तधर्मधनधीषु७।९।२।५।११श्रेष्ठः

लाभेलाभकृतोऽखिलाःषडनुजेपगुंःकुजोर्कःसखेत्र्याद्यास्तारिखगःशशीव्ययगृहं
त्यक्त्वासमेविद्भृगू जन्मभात्इंदगोचरफलंजन्मराशेर्गणयित्वाज्ञेयंउद्वाहेविवाहेईज्यःगुरुःकुरस
त्रिदिक्षु १।६।३।१० माहितःपूजितःसन्शुभोभवतिपूजांकृत्वालग्नंकार्यंतदुक्तंषष्ठेजन्मानिदेवेज्येतृतीये
दशमेपिवा भूरिपूजाप्रकर्तव्याकन्यायाः कथितंशुभं १ अयंगोचरग्रहस्तत्फलंयत्कथितंशुभंसतदाफ
लंददातियदापरैर्नोवेधितः अत्रगोचरेग्रहवेधोप्युक्तोऽस्तितथाचरत्नमालायामुक्तम् लाभ ११ विक्रम
३ स्व १० शत्रुषु ६ स्थितशोभनोनिगदितोदिवाकरः खेचरे सुत ५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तपो९जलां४त्य१२गैर्व्यार्किभिर्यदिनविध्यतेतदा१अत्रशनिर्नविध्यतिद्यून७जन्म१रिपु६लाभ११
रव१०त्रिग३श्चंद्रमाःशुभफलप्रदस्तदास्वा२त्मजां५त्य१२मृति८बंधु४धर्म९गैर्विध्यतेनविबुधैर्यदिग्र
हैः२अत्रचद्रंस्यबुधवेधोनास्तिविक्रमा३य११रिपुः६शुभःकुजःस्यात्तदांत्य१२सुत९धर्मगैः९खगैःचेन्न
विद्धइनसूनुरप्यसौकिंतुधर्मघृणिनानविध्यते३शनिस्तुसूर्येणावित्ध्यतेस्वां४बु४शत्रुं६मृति८खा१०
यगः११शुभोज्ञस्तदानखलुवित्ध्यतेयदाआत्मज५त्रि३तप९आद्य१नैधन८प्रांत्य१२गैर्विविधुभिर्नभश्च

षटखास्तान्यमथास्तधर्मधनधीष्वीज्यः शुभोजन्मभादुद्वाहेकुरसत्रिदिक्षुम
हितश्चेन्नोपरैर्वेधितः ५२

रैः४बुधस्यचंद्रवधोनस्वा२य११धर्म९तनयां५गना७स्थितोनाकनायकपुरोहितःशुभःरिप्फ११रंध्र८
ख१०जल४त्रि३गैर्यदावित्ध्यतेगगनगामिभिर्नहि५आसुताष्टम८तपो९व्यया१२य११गोविद्धआ
स्फुजिदशोभनःस्मृतः५नैधना८स्त७तनु१कर्म१०धर्म९धीलाभ११वैरि६सहज३स्थखेचरैः६शुक्रएवं
विधोविचार्यःयदावेधकस्थानेग्रहोभवतिग्रहस्थानेवेधकोभवतितदावामवेधोभवतितदाशुभफलंग्रहाःप्र

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

यच्छंतितथाचोक्तंएवमत्रखचराव्यधान्विताःसत्फलंनहिदिशंतिगोचरेवामवेधविधिनात्वशोभना अप्य
मीशुभफलंदिशंत्यलं १ अत्रप्रायःसन्मुखोवेधोभवतीतिप्रायेणसर्वत्रेतिउक्तंचस्वराशेर्यत्रखेटः स्यात्खेयद्य
त्रग्रहोभवेत्ततत्रवेधोक्षमोज्ञेयोयथोक्तफलदोध्रुवंइतिगोचरफल ५२ पूर्वास्वितिएषुयोगेषुनौयानंनौकाप्र
याणंश्रेष्ठंकपूर्वासुतिसृषुश्रवणद्वयेमृदुषुलघुषुअदितिःपुनर्वसुःइष्टतिथौरिक्तातिथिरहिततिथौशुक्रार्केज्य

**पूर्वासुश्रवणद्वयेमृदुलघुष्वादित्यइष्टेतिथौसुक्रार्केज्यदिनेखलैरुपचयेष्विष्टैरषष्ठा
ष्टगैःनौयानंसदथोत्तरायममघार्केज्यश्रुतौतद्भृतिव्यापारो मृदुभेचरर्क्षलघुभेर्कारा
र्किरिक्तोज्झिते ॥ ५३ ॥**

दिनेशुक्ररविगुरुदिनेषुतत्तलग्नेउ
पचयेषुत्र्यारिखायेषुखलैरशुभग्रहैःइष्टैःशुभग्रहैःअषष्ठाष्टगैःषष्ठाष्टमरहितैःसद्ग्रहैःसद्भिः नौकाचालनी
याअथेत्यनंतरंउत्तरायममघार्केज्यश्रुतौतस्याः भृतिःनौकामध्येवसुप्रक्षेपः कार्यःतत्तटेगत्वा अर्कारा
र्किरिक्तोज्झितेसमयेरविभौमशनिवाररिक्तातिथिरहितेसमयेमृदुभेचरर्क्षेलघुभेव्यापारःकार्यः साधारणां
ध्रुवदारुणाख्येधिष्ण्येयदत्तद्रविणंप्रयुक्तंनलभ्यते तन्नियतंकदाचिदितिवचनात् मिश्रक्रूरस्थिरतीक्ष्णेषु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

व्यवहारोनिषिद्धःइतिनौकायानं ॥ ५३ ॥एकैकमितिभास्वद्विष्णयात्सूर्यभात्एकंएकंकूपवस्त्रेकूपशब्दे
ननौकामध्यकाष्ठंवस्त्रंशाटिःतत्रएकंएकंधिष्णयंलिखेत्तरुतलतःकूपतलतः उदक्षट्षड्भानिदद्यात्पठा
णेएकैकंपठाणंनौकामंडनकाष्ठंतत्रैकंसुकाणेकर्णधारणनिवेशस्थानेपिएकैकं पृष्ठपार्श्वेनवनवकंपृष्ठंचपा
र्श्वेचपृष्ठपार्श्वतास्मिन्द्वयोःपार्श्वयोःत्रीणित्रीणिपृष्ठेत्रीणिएवंनवकंमुखेउडुनौमुखेकुंएवंभृतौषट्भृतिस्था

**एकैकंकूपवस्त्रेतरुतलतउदक्षट्पठाणेसुकाणेप्येकैकंपृष्ठपार्श्वेनवकूमुडुमुखेमध्यए
कंभृतौषट्भास्वद्विष्णयात्पठाणाननशिखरतलेनोसदिष्टंसुकाणेमध्येसिद्धि :पढा
णेभयमिहगदितंपोतचक्रेफलज्ञैः ॥ ५४ ॥ आग्नेयंनसदंत्यपित्र्ययमभंमिश्रंभगाजां
घ्रिभंवायव्यंमृगदस्त्रवाय्वदितिभंत्वाष्ट्रंयमार्कोडुच** नेषट्देयानितत्रपठाणाननशिखरतले
नोसत्पठाणेनोसत्नौमुखेनोसत्शिखरेकूपमस्तकेनोसत्तलेनवाधिष्णयानीष्टानिइष्टंसुकाणेमध्येसिद्धिः
मध्यत्रयोदशभानिसिद्धिदानिशठाख्येभयंइहपोतचक्रेफलज्ञैःइतिनौकाचक्रं ५४आग्नेयमितिउत्पातेत्रि
विधेदिव्यंतरिक्षभौमलक्षणेमंडलद्वयंनसत् तत्किंअंत्यंरेवतीपित्र्ययमघायामभभरणीमिश्रंकृत्तिकाविशा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

खेभगंपूर्वाफाल्गुनीअजांघ्रिभंपूर्वाभाद्रपदाएतदाग्नेयमंडलंअग्निसंबंधिमंडलेउपसर्गेनसत् चपरंमृगद
स्त्रवायुअदितिभंत्वाष्ट्रंआर्यमार्कोंडुमृगशीर्षमाश्विनीस्वातीपुनर्वसुचित्रोत्तराफल्गुनीहस्तंइदंवायव्यमंड
लंतत्रापिउत्पातेनसत्मैत्रमनुराधाकंरोहिणीऐंद्रंज्येष्ठावैश्वादुत्तराषाढायाश्चतुष्कंउत्तराषाढाभिजिच्छ्रव
णधनिष्ठाएतदैद्रंमंडलंभवेत्ततत्इष्टफलदंमूलउपांत्यमुत्तराभाद्रपदासर्पआश्लेषावारुणंशततारकाः अंबु
पूर्वाषाढाईशमार्द्राईज्यभंपुष्यःइदंवारुणमंडलंउत्पातेइष्टफलदंतथाचोक्तममृतकुंभेअर्यम्णाचित्रादिति
ऐंद्रंमैत्रकमैंद्रमिष्टफलदंवैश्वाच्चतुष्कंतथोत्पातंमूलमुपांत्यसर्पवरुणद्वीशेज्यभंवा
वारुणं ॥ ५५ ॥ भैंदवाश्विस्वात्योर्कभंचेतिगणोनिलस्ययाम्याजपादाग्निभगोपिपौष्णमघाविशा
खाहुतभुग्गणोयं १ तोयेशाहिर्बुध्नयरक्षोबुपूपासर्पेशानंवारुणाग्निश्चभानिमैत्रब्राम्ह्यंवैष्णवंवासवेंद्रेवैश्वंचैं
द्रोयंभवर्गोभिजिच्च २ फलंवायोर्गणात्कोपियदोपसर्गोभवेत्तदानींपवनोतिचंडःसिक्ताभवेद्वारुधिरेण
भूमिर्लोकेनृपेचापिमहानधर्मः १ वन्हेर्गणेनेत्ररुजोतिसारोपृथ्व्यर्घहानिर्ज्वलनप्रकोपैःगाश्चाल्यदुग्धास्त
रवोऽफलाःस्युर्गर्भप्रपातश्चनितंबिनीनां २ गावोबहुक्षीरघृतादियुक्तावृक्षाःप्रजाःक्षेमसुभिक्षयुक्ताः मेघा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

: प्रभूतांबुमुचोभवंतिवर्गेजलेशस्यचसोपसर्गे ॥ ३ ॥ महेंद्रवर्गेवनितासुसौख्यंप्रजाश्चसर्वामुदिताभवंति
निकामवर्षीमघवाधरित्रीप्रभूतसस्याधिगमश्चविद्यात् ४ इतिचतुर्मंडलानि ५ ५ नमितिमेषभात्मेषराशेःस
काशादेतास्तिथयोघाताःस्युःताःकाः नंनंदापूपूर्णाभाभद्राजजयापूपूर्णारिरिक्तानंनदाजजयारिरिक्ताज
जयापूपूर्णाएताःतिथयः अथघातवाराः सूसूर्यः शशनिःचंचंद्रः बुबुधःशशनिःबृबृहस्पतिः श्रुश्रुक्रः मंमं
गलःगुगुरुःशुशुक्रःइतिघातवाराःअथघातभंममघाहहस्तःस्वास्वातिःअनुअनुराधामूमूलंश्रुश्रवणंपूपूर्वा
षाढाअंत्यंरेवतीभभरणीरोरोहिणीशिवा आर्द्राअहिभंआश्लेषाइतिघातनक्षत्राणिअथानंतरंघातचंद्राः चं

नंपूभाभजपूरिनंजरिजपूर्घातातिथिर्मेषभात्सूशश्चंबुशशावृशुः शुमगुशुर्वाराम
हास्वानुमूःश्रूपूषांत्यभरोशिवाहिभमथोचंद्रेषुनंदद्विषट्दिग्रामाद्रियुगाष्टरुद्ररव
योघातंभामेंदुस्तथा ५६ द्रःप्रथमःइषवः पंचनंदानवद्विद्वौषट्षष्ठःदिग्दशमःरामस्तृतीयःअद्रिः
सप्तमः युगानिचतुर्थःअष्टअष्टमःरुद्राःएकादशरवयोद्वादशएतेघातचंद्राःकथिताःइदंयद्यपिघातचतुष्टयं
निर्मूलंदृश्यतेतथापिरामज्योतिर्विदामुहूर्तचिंतामणौलिखितत्वात् भूपंचांकद्यंगदिग्वान्हिसप्तवेदाष्टेशा

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

र्काश्चघातारव्यचंद्राःमेषादीनांराजसेवाविवादेयात्रायुद्धोद्वाहकालेषुनूनंइतिघाततिथिवारनक्षत्रचंद्राः५६
चापेंत्यइतिदिनकृतिसूर्येचापेधनुषिस्थितेअंत्येमीनगतर्केवाअपायनगेदक्षिणायनगतेजीवेगुरौसिंहस्थि
तेवाजीवेबालेऽस्तेवातिचारगेवास्थविरतांप्राप्तेसतिसीमंतकर्मअन्नभुजिःअन्नप्राशनंतथास्त्रीभिरुपकरणं
भूषणंदंतशब्देनकरभूषाअब्जंमौक्तिकंकौसुंभकंवस्त्रादिइदंसदास्त्रीभिधार्यंअपरंसत्कार्यंकदापिनकार्यंअ

चापेंत्येदिनकृत्यपायनगतेजीवेचसिंहस्थितेबालेस्तेप्यतिचारगेस्थविरतांप्राप्ते
तथाभार्गवे

त्तपरिशेषविधानात्सर्वंनिषिद्धमुक्तं
तथाचोक्तंज्योतिर्निबंधेनीचस्थेवक्रितेवाप्यतिचरणगतेबालवृद्धास्तगेवासंन्यासोयज्ञयात्राव्रतनियमवि
धिःकर्णवेधोपिदीक्षामौंजीबंधोंगनानांपरिणयनविधिर्वासुदेवप्रतिष्ठा स्त्याज्याःसद्भिःप्रयत्नाच्चिदशपाति
गुरौलोपसंस्थेहरिस्थे १ तत्रशुक्रास्तेप्रतिप्रसवमाह नृत्येयानेगृहेजीर्णेप्राशनांतेषुसप्तसुवधूप्रवेशमांगल्ये
नमौढ्यंगुरुशुक्रयोः २ वधूप्रवेशइत्युद्वाहितायाएवगृहप्रवेशः निर्णयसिद्धांतेपिप्रागस्तादुदयात्परंसुरगुरोः
पक्षेथवावार्द्धकेबालेस्तेस्थविरेसिते सुरगुरौकार्यंनकुर्यादिदंचौलादुद्वहनांतमालयसुरस्थानव्यवध्वागमो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

द्योपाकर्ममहार्पणव्रतनवोत्सर्गाहरेज्याध्वराःअन्यच्चअस्तंगतेगुरौशुक्रेबालेवृद्धेमालिम्लुचेव्रतारंभोत्सर्ज
नंचनकुर्यान्मौंजिबंधनं वापीकूपतडागादिप्रतिष्ठायज्ञकर्मचगृहप्रवेशंगोदानंस्थानोत्सवमहोत्सवान्न
कुर्यान्मलमासेषुगुरुश्चुक्रेतथास्तगेतत्रापिसिंहस्थेगुरौभुपालवल्लभेविशेषःकथितोस्तिअष्टाविंशतिवास
रान्सुरगुरोर्वक्रातितिचारेत्यजेत्सिंहेपंचनवांशकान्मृगगतेपंचैवनीचांशकान्गोदायांतरवासिनांव्रतावि
सीमंतान्नभुजीतथोपकरणंदंताश्चकौसुंभकंधार्यंस्त्रीभिरिदंसदासदपरंकार्यं
नकार्यंकदा ॥ ५७ ॥ वाहक्षौरकार्यादिकंकार्यंतत्रसदात्रनापर
तरंतीर्थेहिगोदाजलात १ गर्भाधानादिकाःसर्वाःप्राशनांताःक्रियाश्चताःकर्तव्याःसर्वदेशेषुसिंहस्थेचबृह
स्पतौ २ गोदावर्युत्तरेतीरेभागीरथ्याश्चदक्षिणेविवाहादिनकर्तव्यंसिंहस्थेचबृहस्पतौ ३ वरलाभातिका
लाभ्यांदुर्भिक्षाद्देशविप्लवात्गौतम्यादाक्षिणेतीरेसिंहस्थेप्युद्वहःशुभः ४ सिंहस्थेपिमघासंस्थंगुरुयत्नेनवर्ज
येत्अन्यत्रसिंहभागेषुविवाहादिविधीयते १ षष्ठिभिर्दिवसैर्मासःकथितोबादरायणैःउत्तरेदेवकार्याणिपि
तृकार्याणिचोभयोः १ एवंगुरोरतिचारालुप्ताब्दआयातितथाचोक्तंमुहूर्तचिंतामणौगोजांत्यकुंभेतरभेति

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चारगोनोपूर्वरांशिगुरुरेतिवक्रितःतदाविप्लुताब्दइहातिनिंदितः शुभेषुरेवासुरनिम्नगांतरेइत्याद्यखिलमू
त्त्यं ५७ आद्यानामितिमहादेवःकविःएनंमुहूर्तदीपमकरोत्किंलक्षणः श्रीमद्रैवतराजपूजितपदःश्रीकान्ह
जिद्वाडवःतस्यसूनुःश्रीमांश्चासौरैवतश्चरैवताचलस्तस्यराजानःतैःपूजितौपादौयस्यएवंविधःकान्हजिद्वा

आद्यानामनवद्यपद्यरचनानानाविचिंत्यात्मनालोकानांव्यवहार दर्शनविधौसप्ते
षुवृत्तैःस्फुटंश्रीमद्रैवतराजपूजितपदःश्रीकान्हाजिद्वाडवःसूनुस्तस्यमुहूर्तदीपमक
रोदेनंमहादववित् ॥ ५८ ॥

डवःतस्यसूनुः अपत्यंकिंकृत्वाकरोत्आद्यानांवराहश्रीपतिमल्लत्रिविक्रमाद्याचार्याणांअनवद्यायाःपद्यरच
नाग्रंथान्रत्नमालात्रिविक्रमशतरत्नकोशव्यवहारप्रकाशसज्जनवल्लभराजवल्लभवृत्तशतमुहूर्ततत्वादिनि
बंधान्नानाअने

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कप्रकारेणआत्मनाचित्तेनविचिंत्यविचार्यकिंनिमित्तंलोकानांसर्वेषांव्यवहारमुहूर्तदर्शनस्याविधिर्निमित्तं
वस्तुव्यवहारदर्शनंतुदीपेनैवभवतितथासप्तसप्तेषुवृत्तैः कृत्वामुहूर्तदीपमकरोदितियथादीपेवार्तिस्तथाऽत्र

शाकेरामगजेषुभुपरिमिते१५८३ सौम्यायनेभास्करेचैत्रेमासिसितेदलेशिवति
थौवारेविधौभास्करौ व्याघातेयुजिवाणिजेचकरणेश्रीमद्भुजेपत्तनेलिखित्स्वाय
मुहूर्तदीपकभवाख्यानंमहादेवकः १ इतिश्रीमन्महादेवभट्टविरचितोमुहूर्त
दीपकःसटीकः समाप्तः ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

सप्तपंचाशद्वृत्तलक्षणावर्त्तिस्तयाहेतुभूतयाबालावबोधार्थ मियंमयात्रव्याख्याकृताविस्तरवर्जितायातुष्यं
तुसंतःप्रविचार्यतत्वंयथातथैवोपहसंत्वसंतः १इतिश्रीमन्महादेवकविविरचितामुहूर्तदीपकटीकासमाप्त.

आ पुस्तक अमदावादमां शाहापुर वनमाळीवांकानी पोळमां हरगोवनदास हरजीवनदास
पटेल एओए पोताना ग्रंथोदय प्रेसमां छापी प्रसिद्ध कर्युं संवत १९४३. सन १८८७.

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ श्रीमते कालिदासाय नमः ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=22.01.20 12:45
,TRANSFERRED=2020/01/22 at 12:53:00
,PAGES=69
,TYPE=STD
,NAME=S0002611
,Book Name=M-2294-MUHUTDIPAK
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection